

Päällystö- lehti

6/2018 JOULUKUU

100

Rajalle uusi vartija

4

Edustajakokouksen päätöksiä

18

Aluetoimistojen kuulumisia

26

SUOMEN ALIUPSEERI 1930-44,
ASEMIEN 1945,
SAULI 1946-53,
ALIUPSEERI 1954-74,
TOIMIUPSEERI 1974-89.

PÄÄLLYSTÖLIITON ÄÄNENKANNATAJA

88. vuosikerta
ilmestyy 6 kertaa vuodessa.
ISBN 0788-8554

PÄÄLLYSTÖLEHTI 2019,

aineisto-	aineisto	ilmestyy
numero		
1	30.1.	21.2.
2	20.3.	11.4.
3	22.5.	13.6.
4	21.8.	12.9.
5	9.10.	31.10.
6	20.11.	13.12.

Aineiston voi toimittaa päätoimittajalle tai toimitussihteerille alla oleviin sähköpostiosoitteisiin. Toimitus päättää julkaisukynnyksestä. Kirjoittajat vastaavat omista kirjoituksistaan.

TOIMITUS:

Laivastokatu 1 b
00160 HELSINKI

PÄÄTOIMITTAJA:

Juha Susi
juha.susi@paallystoliitto.fi

TOIMITUSSIHTEERI:

Matti Vihurila
Puh. 040 518 6672
matti.vihurila@hotmail.fi

VAKITUISET AVUSTAJAT:

Marko Jalkanen
Puh. 040 301 9295
marko.jalkanen@paallystoliitto.fi

Antti Kymäläinen
Puh. 040 828 2758
antti.kymalainen@kolumbus.fi

Jukka Mäkinen
Puh. 050 594 4613
jukka.makinen@paallystoliitto.fi

Jaakko Levä
Puh. 040 301 9294
jaakko.leva@paallystoliitto.fi

Arto Penttinen
Puh. 050 443 1409
arto.penttinen@paallystoliitto.fi

Mika Räisänen
mika.raisanen@paallystoliitto.fi

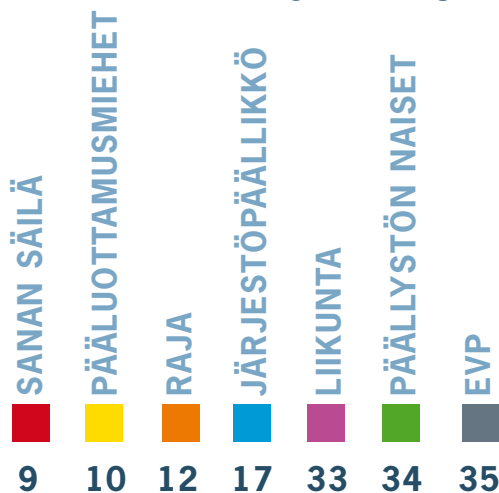
OSOITTEENMUUTOKSET:

Puh. 040 301 9290
toimisto@paallystoliitto.fi

Taitto: Simo Nummi 040 532 5815
simo.nummi@mainosnummi.inet.fi

Painotalo Eura Print Oy

VAKIOPALSTAT

SISÄLTÖ

**Kapteeni
Reima Kontkasesta
Vuoden opistoupseeri
s. 22**

Kuva: Studio Ullakko

- 7** Ajankohtaista hallinnosta
- 13** Rajan virastoeräneuvottelut käyntiin
- 15** Puolustusvoimien yt-normi markka-ajalta
- 18** Edustajakokouksen satoa
- 24** Vartiolaiva Turva
- 29** Upseeriliitto 100 vuotta
- 30** Merivoimien kriisinhallinta
- 32** Järjestömaailman kuulumisia

RVL:n apulaispäällikön tehtävässä
Ilkka Laitinen kävi tarkastusmatkalla
Kainuussa viime heinäkuussa.
Kuva: Rajavartiolaivos

Pitääkö olla huolissaan?

Yle Uutisille antamassaan lausumassa valtiovarainministeriö totesi, että Puolustusvoimien erillislaki on osoittautunut toimivaksi, ettei ministeriöllä vielä ole kantaa lain päivittämiseksi eikä sitä paitsi tällä hallituskaudella enää olisi aikaakaan. No, aikaahan on ainakin ollut ja runsaasti, nimittäin 22 vuotta. Hallituksen esityksessä vuodelta 1996 koskien nyt voimassa olevaa työaikalakia todetaan, että valtiovarainministeriö ja valtion pääsopijajärjestöt selvittävät lain ulkopuolelle jäävien virkamiesten työaikakysymyksiä. Selvityksen lähtökohtana tuli olla, että työaikalain periaatteet ja säännökset tulevat Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen tehtävät sekä erityiset toimintamuodot huomioon ottaen mahdollisimman laajasti sovellettavaksi kaikkiin henkilöstöryhmiin. Tässä yhteydessä tuli selvittää myös Puolustuslaitoksen virkamiesten työajoista annetun lain tarpeellisuus. Hallituksen esitys jäi tuolloin sanahelinäksi. Nyt on loppusuoralla eduskunnan käsittelyssä tuon vähän yli 20 vuotta vanhan työaikalain päivitys, jotta se saataisiin vastaamaan 2020-luvun tarpeita. Mutta meitä koskeva, lähes 50-vuotias erillislaki se vaan on osoittautunut toimivaksi edelleen? Työnantajan näkökulmasta näin varmaan onkin, mutta onko se ajantasainen ja edistääkö se juhlapuheiden mukaan tärkeimmän voimavaran, henkilöstön jaksamista? Perusteltuja vastauksia sille, miksi olemme edelleen työaikalain ulkopuolella tai miksi erillislakiamme ei päivitetä, emme ole saaneet. Pitääkö olla huolissaan?

Valtion pääsopijajärjestökentässä tapahtuu vuoden vaihteessa muutoksia, kun Pardia fuusioidaan Ammattiliitto Pron kanssa. Prolle valtion työntekijät ovat uusi edustettava ryhmä. Mitkä ovat käytännön vaikutukset neuvottelutoimintaan, jää nähtäväksi. Fuusiolla on myös vaikutuksia työttömyyskassamaailmaan, koska Pardiasta Ammattiliitto Prohon menevät liitot siirtävät kahden vuoden kuluessa työttömyyskassatoimintonsa Pron työttömyyskassaan. JUKO puolestaan on kehittänyt työtaistelunvalmiuttaan osana valmistautumista 2020 kevään virkaehtosopimusneuvotteluihin. Me sotilaina ymmärrämme valmiuden tärkeyden. Päälystöliittona tulemme päivittämään omat työtaisteluohteistuksemme ensi

Kuva: Arto Penttinen

vuoden aikana, jotta olemme valmiina yhteisessä rintamassa, mikäli joukkovoimaa neuvotteluiden edistämiseksi joudutaan käyttämään. Ensisijaisesti neuvottelutuloksiin pyritään pääsemään aina keskustellen ja sopien.

Mikään järjestelmä ei toimi kunnolla, ellei sitä ole koulutettu riittävällä tarkkuudella loppukäyttäjälle asti. Opistoupseerien keskitetyn tehtävä- ja seuraajasuunnittelun ohjeistus ja tiedottaminen vaikuttaisi olevan vielä lapsen kengissä osassa puolustusvoimien hallintoyksiköitä. Kyseessä on ammattikuntamme henkilöstöhallintoon täysin uudenlainen ja erittäin tärkeä työkalu. Toivottavasti korjaustoimenpiteet käynnistyvät ja keskitetty tehtävä- ja seuraajasuunnittelu otetaan käyttöön riittävällä avoimuudella ja se jalkautetaan kentälle asiaan kuuluvalla vakavuudella.

Vuosi 2018 on ollut 100-vuotisjuhlien kulta-aikaa. Haluan Päälystöliiton puolesta onnitella tuon kunnioitettavan rajapyykin saavuttamisesta Päälystöliiton vanhinta jäsenyhdistystä Pääkaupungin Päälystöstä, sotilaiden edunvalvonnan veljesjärjestöämme Upseeriliittoa sekä hymyllä ja sydämellä vapaaehtoista maanpuolustustyötään tekevää Sotilaskotiliittoa.

Toivotan kaikille jäsenillemme ja yhteistyökumppaneillemme rauhallista joulua ja menestyksestä tulevaa vuotta 2019

Jyrki Lukkarinen
Puheenjohtaja

PÄÄLYSTÖLIITTO RY.

Laivastokatu 1 b, 00160 HELSINKI • www.paallystoliitto.fi • toimisto@paallystoliitto.fi • 040 301 9290 • (09) 726 2299 (faksi)
Toimisto avoinna arkisin 9–15. • s-posti: etunimi.sukunimi@paallystoliitto.fi

Puheenjohtaja Jyrki Lukkarinen 040 301 9291. Järjestöpäällikkö Arto Penttinen 040 301 9292, 050 443 1409.

Jäsensihteeri Anja Mustajoki 040 301 9290, Järjestösihteeri Sanna Karell 040 301 9297.

Päällystämismiehet Marko Jalkanen 040 301 9295, 0299 500 798, Jaakko Levä 040 301 9294, 0299 500 787,

Jukka Mäkinen 040 301 9296, 050 594 4613. HUOM! Tekstiviestit eivät toimi 040-alkuisissa numeroissa

LAKIASIAINNEUVONTA: Asianajotoimisto Lindell (02) 251 1004, e-mail: toimisto@asianajotoimistolindell.fi

(Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.)

Rajan ja rannikon ”monitoimityökalu” sai uuden päällikön

Teksti ja kuva: Matti Vihurila

Kenraaliluutnantti Ilkka Laitinen aloitti Rajavartiolaitoksen päällikkönä syyskuun alussa. Aiemmin hän toimi liki vuosikymmenen EU:n rajaturvallisuusviraston Frontex'in pääjohtajana Varsovasa, mistä palasi Suomeen kesälä 2014. Kiertäessään laitoksen toimipisteitä pitkän poissaolon jälkeen Laitinen yllättyi näkemästään ja kokemastaan.

- Kaikkein suurin yllätys oli todeta se oman työn ja organisaation kehittämisen into sekä ammattiympäryden lisääntyminen, jotka olivat nousseet ihan toiselle tasolle kuluneiden kymmenen vuoden aikana. Ai että olin hyvilläni, kun ymmärsin, mistä olin lähtenyt ja mihin sain palata, Laitinen kuvaillee tuntojaan.

Rajavartiolaitos on läpikäynyt sopeuttamisohjelman toisensa jälkeen. Aieman 28 M€:n sopeuttamisohjelman jälkeen edessä on taas 15 M€:n nipistäminen ja sen jälkeen vielä 10 M€:n lisäsatsaus kiinteistöihin. Vastaavasti valtiovalta on vuosina 2017 – 2018 myöntänyt 14 M€:n rahoituksen lisähenkilöstön kouluttamiseen. Toisella kädellä otetaan ja toisella annetaan?

Rajavartiolaitoksen päällikön kenraaliluutnantti Ilkka Laitisen mukaan laitoksen saamat lisäresurssit on korva merkitty tulevaisuuden lisätarpeisiin, eikä niihinkään täysimääräisesti.

- Jutun juoni on siinä, että kaikki budjetin ja kehyspäättösten kautta saadut lisäresurssit on korvamerkitty tulevaisuuden lisätarpeisiin, eikä niihinkään täysimääräisesti. Maali juoksee edellä ja lisäresursseista huolimatta etäisyys siihen kasvaa kaiken aikaa, Ilkka Laitinen kuvaa tilannetta.

Laitoksen henkilöstölle 1.9. osoittamassaan tervehdyksessä uusi päällikkö toteaa mm., että ”Edessämme ei tule olemaan helppoja aikoja. Tämän sanelevat sekä turvallisuusympäristömme että valtiontalouden tila”. Mitkään indikaattorit eivät toisaankaan viittaa siihen, että tulevaisuudessa Rajavartiolaitoksen resurssitarpeet saisivat toisenlaisen vastaanoton. Toimintaympäristössä suurin muutos vuoden 2014 jälkeen on ollut ennustettavuuden vähentyminen itärajan, Itämeren, terrorismin ja järjestyneen rikollisuuden osalta. Tämä tarkoittaa sitä, että on oltava valmiina hyvin monenlaisiin skenaarioihin. Mikäli EU:n alueella tapahtuu esim. terroriteko, seurauksena on rajatarkastussuoritteiden tiukentuminen, mikä yksittäisen rajatarkastuksen osalta tietää sen keston pidentymistä. Tämä puolestaan liittyy siihen, paljonko pitää olla henkilöstöä, jotta tarkastuksen turvallisuus- ja liikenteen sujuvuusvaatimukset saadaan täytetyiksi.

- Itärajalla liikennemäärät ovat pysyneet jokseenkin aiemmalla tasolla, mutta Hki-Vantaalla lisäystä on tullut yli 20 % viime vuodesta. Pyytämiemme ja saamiemme lisäresurssien pohjana oli kuitenkin vain 5 %:n kasvuennuste, Laitinen avaa toimintaympäristön yllättävän nopeaa muuttumista.

Sopeuttamisen tie on kuljettu loppuun

Johtamaansa organisaatiota ylpeänä rajan ja rannikon ”monitoimityökaluksi” luonnehtiva Laitinen ei kaunistele todellisuutta vaan sanoo suoraan, että nyt ollaan siemenperunoiden äärellä, laitoksen kovassa ytimessä: itärajan valvonnassa, meripelastuksessa ja sen johtajärjestelmässä sekä RVL:n velvoitteissa sotilaallisessa maanpuolustuksessa – niistä ei tingitä.

- Sopeuttamisen tie on kuljettu loppuun, ja kaikessa muussa paitsi näissä kolmessa on jouduttu tinkimään ja tekemään aika kipeitäkin leikkauksia. Onneksi viimeiseen kolmeen vuoteen ei ole ollut tarvetta lomautuksiin tai irtisanomisiin vaan aina on nipistetty jostain muualta. Eniten meitä kuormittavat valvontateknologian muita nopeampi hinnannousu, tietotekniikan ja siihen liittyvien palvelumaksujen kustannusnousu sekä kiinteistökulut, Laitinen luonnehtii nykytilaa. Kiinteistöahdinko alkoi vuonna 2008, jolloin laitoksen kiinteistömässä siirrettiin Se-

naattikiinteistöille. Valtiovarainministeriö pienensi kiinteistöille ehdotettua ja yhdes-ä sovittua tasearvoa aivan oleellisesti, jotta vuokranmaksu saatiin säädyliselle tasolle, ts. vähemmän rahaa valtion sisäiseen kierto. Tämän seurannaisvaikutuksena ovat olleet uuden omistajan pienentyneet mahdollisuudet investointeihin ja peruskorjauksiin.

- Nyt sitä viljaa on niitetty, kun matalalla tasearvolla ei ole pystytty pitämään paikkoja kunnossa. Rajan väellä on täysi oikeus terveellisiin työskentelytiloihin, Laitinen edellyttää.

Kiinteistöasioiden ohella tulevaisuuteen valmistaudutaan kolmella muulla strategisella hankkeella. Itärajan ja merialueen tekniset valvontajärjestelmät vaativat päivitystä, merialueen pelastus- ja ympäristöönnettomuuksien johtaminen ja rajaturvallisuustehtävät edellyttävät kahta uutta monitoimi-ulkovartiolaivaa, ja lisäksi kiinteäsiipiset valvontakoneet ovat elinkaarensa päässä.

- Kyllä on aikoihin eletty, kun näiden isojen investointien rinnalla joudutaan painimaan vielä toimitilakysymysten kanssa.

Kokeneet toimiupseerit opettivat rajan tavoille

Opistoupseerit ovat rajallakin alati pienevä henkilöstöryhmä, jonka osaaminen ja kokemus ovat poistumassa tulevien vuosien myötä. Millainen näkemys uudella päälliköllä on opistoupseereista?

- No ihan hemmetin hyvä. Omalla virkaurallani Kadettikoulu antoi kyllä pohjan, mutta kokeneemmat toimiupseerit minut ovat opettaneet käytännön töihin ja rajamieheksi. **Kallion Ekin** kanssa aloitettiin kouluttajan hommissa, ja sitten kun menttiin rajalle, **Sarivaaran Jorma** ja **Oksavaaran Alpo** opettivat nuoren upseerin talon tavoille. Minulla on aina ollut erittäin suuri kunnioitus toimiupseeristoa ja opistoupseeristoa kohtaan – kunnan väkeä, joka on ymmärtänyt, miten homma toimii ja jonka rooli on ollut aivan keskeinen, Ilkka Laitinen sanoo.

Hänen mukaansa mm. isoja vartioasemia ja rajatarkastusyksiköitä johtavat opistoupseerit ovat kiitettävällä tavalla ottaneet vaativammat tehtävät hoitoonsa. Puolustusvoimista poiketen rajalla palvelee myös sellaisia sotatieteen kandeja, joita ei kokenneta maisteriopintoihin. Ovatko he vastaus opistoupseeripoistumaan jatkossa?

- Voi sen niinkin ymmärtää, mutta ratkaisuun on vaikuttanut ou-poistuman lisäksi myös laitoksen organisaatorakenne, jossa on tehtäviä, jotka eivät edellytä maisteriopintoja. Johtajatarvetta ei olla hakemassa kovin vahvasti rajavartioiden joukosta, mutta kokeneita rajavartiomestareita käytetään kyllä vuoropäälliköiden ja vartioupseerien tehtävissä, Laitinen toteaa.

Rajan apuun on totuttu luottamaan

Raja- ja merivartiointi on nykyisin moniviranomaistyötä, jossa ollaan tilanteesta riippuen oman roolin ohella milloin poliisin, milloin ensihoitajan tehtävissä. Ilkka Laitisen mukaan kentällä tämä on otettu hyvin vastaan, ja laitos on pitänyt täydennys- ja jatkokoulutuksella huolta tehtävien edellyttämän osaamisen hankinnasta. Eduskunnassa on parhaillaan käynnissä toimivaltatarkastelu, jossa rajavartio- ja hallintolakeja päivitetään vastaamaan nykypäivää, mm. hybridiuhkia.

- Meidän väki toimii periferiassa, rajaseudulla ja rannikolla, ja tuntuisi hullulta, jos emme hoitaisi niitä tehtäviä, joihin kykenemme. Kautta laitoksen historian reuna-alueiden ihmiset ovat tottuneet siihen, että raja- ja merivartijat tulevat apuun silloin, kun muut viranomaiset ja toimijat eivät siihen kykene, kenraaliluutnantti Ilkka Laitinen painottaa.

Myös Rajavartiolaitoksen organisaatio on läpikäynyt mittavan uudistuksen, minkä seurauksena mm. pienistä korpivartioista on luovuttu ja neliportaisesta johtamismallista on siirrytty kaksiportaiseen versioon.

- Organisaatorakenteen uudistamisessa on tehty ihan tolkun urakka. Toimipisteiden vähentämisen ohella vuonna 2014 yhdistimme hallinnon tukipalvelut ja kuluvo- alussa HR-palvelut. Myös näiden osalta tie on kuljettu loppuun, kaikki läski on lähtenyt. Kuten aiemmin totesin, nyt todellakin ollaan viimeisten siemenperunoiden äärellä.

Kenraaliluutnantti Ilkka Laitinen, 56 v

- Rajavartiolaitoksen päällikkö 1.9. lukien.

- Työskennellyt aikaisemmin mm. RVL:n apulaispäällikkönä ja EU:n rajaturvallisuusviraston Frontex’in pääjohtajana.

- Naimisissa, kaksi lasta.

- Harrastaa kuntoilua ja musiikkia sekä rajamiesten tapaan metsästystä ja kalastusta.

- Motto: Kaikista paras tae sille, että virkatehtävissä menestyy, on se, että itse kukin tekee juuri sillä hetkellä edessä olevan työn niin hyvin kuin pystyy.

Kuva: Siiri Susi

Maassa rauha

Muistan pikkupoikana, kun edesmennyt mummoni kauhisteli kuurakettien ampumista avaruuteen. Taivaaseen tulee reikiä ja säät muuttuvat. Liekö mummollani ollut aavistus ilmastomuutoksesta?

Villejä arvauksia nähtiin myös edunvalvontaosapuolten keskuudessa, kun hallituksen lakiesityksen luonnosta pienten yritysten irtisanomisoikeuden laajentamisesta ruodittiin eri medioissa. Potkuja annettaisiin kuulemma pörstäkertoimen mukaan. Toinen osapuoli vastasi nokittavin argumentein, kuten tapana on.

Eri osapuolten kärkeäimmät kommentit olivat kuin sata vuotta sitten tapahtuneen toisintoa. Toinen veistää banderolleja, toinen osapuoli kaivaa kätköjä esiin. Niitä lukiessa ei voinut kuin ihmetellä vaikuttimia. Tuntuu kuin kansakunnan yhtenäisyyttä haluttaisiin repiä hajalle tarkoituksellisesti. Missä ovat ne tolkun ihmiset, joita on peräänkuulutel-

tu? Kenen laaria eripura kasvattaa?

No, onneksi osapuolet löysivät yhteisen sävelen ja istuivat saman pöydän ääreen. Neuvottelemalla ja yhdessä sopien on saatu aikaisemmin, ja toivottavasti myös jatkossa, parhaat tulokset aikaiseksi. Maassa rauha.

Syntyvyyden vaikutukset eläkkeisiin

Marraskuussa Tilastokeskus löi karut luvut tiskiinkin. Suomessa on nyt vähiten nuoria yli sataan vuoteen ja väkiluku on kääntymässä laskuun vuona 2035. Tiedosta ei mennyt kun muutama päivä, kun illan pääuutislähetyksessä tuli lisää märkää rättiä. Eläkeuudistuksen valmistelu on aloitettava viipymättä.

Arvioiden mukaan huoltosuhte kääntyy väistämättä sellaisiin asentoihin, ettei nykyinen voida jatkaa. Maksussa olevia eläkkeitä on leikattava tai eläkeikiä on ko-

rotettava. Pahimmoilleen molempia. Elinkeinoelämän keskusliitto on halukas aloittamaan eläkelain uudistuksen valmistelut vaikka heti. Työntekijöitä edustavat keskusjärjestöt SAK ja STTK haluavat odottaa ensi kevääseen kunnes saavat tarkemmat tilastot ja ennusteet Eläketurvakeskukselta. Akavan **Sture Fjäder** oli maltillisemmalla linjalla.

- Mitään tarvetta uuteen eläkeuudistukseen ei ole.

Tahti tuntuu nopealta. Edellisen uudistuksen eläkeiän korotukset ovat olleet käytössä vasta yhden vuoden. Uusimpien lukujen varjossa nämä eivät tule riittämään. Uudistuksen siirtäminen hamaan tulevaisuuteen merkitsisi vain rajumpia muutoksia, joten niiden pitäminen maltillisina työhön pitäisi päästä mahdollisimman pian. Tulevina vuosina on siis jatkossakin tehtävä työtä sotilaseläkejärjestelmän turvaamiseksi avaamalla järjestelmän perusteet eri osapuolille.

Ja ihmisillä hyvä tahto

Vuoden viimeiset viikot ovat edessä. Joulu välipäivineen tarjoaa hengähdysketken työkiireisiin, toivon mukaan. Toisille lähestyvä juhla aiheuttaa kuitenkin stressiä lahjankintoineen. Mitä ostaa lahjaksi henkilölle, jolla on jo kaikkea? Onko tuttua?

Olen siirtynyt suosimaan lahjoissa enemmän palveluita kuin tarpeettomia tavaroita. Toivon, että isäni arvostaa lahjaksi saamaansa puutarha-aidan leikkausta jätteiden poiskuljetukseineen enemmän kuin vaikkapa uusia toiveleitä. Antamani lahjat tänä vuonna ovat valtaosin yhteisiä hetkiä tai tarjottuja palveluksia. Toivottavasti kelpaavat.

Päällystölehti on saanut teiltä palautetta syksyn aikana. Yhteystietonsa jättäneiden kesken arvoimme voittajaksi **Jarkko Haanpään**. Palkinto on jo lähetetty voittajalle.

Toivotan lukijoillemme hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta 2019.

Voitaisiinko aluetoimistojen resursseja hyödyntää nykyistä paremmin?

Teksti: Thomas Salmelainen, Päälystöliiton hallituksen jäsen

Tätä kirjoittaessani ovat Helsingin neljä viikkoa kestäneet kutsunnat juuri saatu päätökseen ja itselläni takana noin 50 lautakuntavuoroa. Uudenmaan aluetoimisto tekee tämän syksyn kutsunnoissa 25:llä eri paikkakunnalla, 85:ssä eri kutsuntatilaisuudessa noin 10 000 päätöstä, kun mukaan lasketaan myös edellisvuosilta kertyneet uusintatarkastettavat. Se on lähes kolmasosan maan kaikista päätöksistä kutsuntoihin liittyen, loput tekee 11 muuta aluetoimistoa. Johtuen isosta volyymistä ja kutsuntalautakuntien määrästä, joutuu Uudenmaan aluetoimisto tukeutumaan alueella olevien joukko-osastojen tukeen niin sihteerien kuin puheenjohtajienkin osalta, jotta kutsunnat ylipäätään saadaan toteutettua.

Nykyinen lainsäädäntö ei mahdollista opistoupseerin toimimista puheenjohtajana kutsuntalautakunnassa.

Asevelvollisuuslaki 28.12.2007/1438

19§ Kutsuntalautakunnan puheenjohtajan tulee olla asevelvollisuusasioihin perehtynyt virassa oleva upseeri, jolla on kokemusta asevelvollisuusasioiden käsittelemisestä. Muista jäsenistä toisen tulee olla asevelvollisuusasioihin perehtynyt sotilasvi-

rassa palveleva henkilö ja toisen jäsenen sen kunnan edustaja, jonka kutsunnanalaisia kutsuntatoimitus koskee. Lisäksi jäsenistä ainakin yhden tulee olla aluetoimiston virkamies.

Nurinkurisinta tämän asian osalta on se, että opistoupseeri voi täysin laillisesti ja normeihin perustuen kumota kutsuntapäätöksen, vaikka heti seuraavana päivänä, ja määrätä saman asevelvollisen täysin eri paikkaan ja eri aikana, vapauttaa hänet, määrätä siviilipalvelukseen jne. Tämänkaltaisia muutoksia tehdäänkin runsaasti, kun esimerkiksi elämäntilanteen muutokset tai opiskelupaikan saaminen vaikuttavat asevelvollisuuden suorittamisen ajankohtaan. Kutsunnoissa tuota päätösvaltaa ei kuitenkaan lain mukaan ole. Samoin opistoupseeri voi päättää asevelvollisten asioista lautakunnan puheenjohtajana aluetoimiston järjestämissä tarkastuksissa, joissa tapaukset ovat pääsääntöisesti huomattavasti haastavampia kuin kutsunnoissa.

Mahdollistamalla aluetoimistoissa palvelevien opistoupseerien toimimisen kutsuntalautakuntien puheenjohtajina, voitaisiin tehokkaammin painottaa laissa mainittua kokemusvaatimusta: asevelvollisuusasioihin perehtynyt, jolla on kokemusta asevelvollisuusasioiden käsittelystä, ts. koke-

muksen kautta hankittua asiantuntijuutta. Samalla tehostettaisiin myös henkilöstöresurssien hyödyntämistä, kun aluetoimiston henkilöstöä kyettäisiin käyttämään joustavammin lautakunnissa. Aluetoimiston ulkopuolinen puheenjohtaja joutuu monesti joka tapauksessa tukeutumaan sihteerin osaamiseen, jos on vähänkin kimurantimpi tapaus – joskus jo siviilipalvelushakemus riittää sekoittamaan pakan, puhumattaakaan erikoisjoukoista, erityistehtäviin halukkaista, Jehovan todistajista jne. Myös kiintiöiden hahmottaminen ja niiden noudattaminen on ymmärrettävästi kokemattomalle puheenjohtajalle täysin eri asia kuin asiaa päivätyökseen muutenkin hoitavalle sotilaille. Näin nykyisellä lainsäädännöllä hukataan olemassa olevaa osaamista, kokemusta ja resursseja kutsuntoihin ja aluetoimistojen toimintaan liittyen.

Yliuutnantti Thomas Salmelainen 42 v

- Kotipaikka Espoo
- Palvelustehtävä osastoupseeri
- Uudenmaan aluetoimisto, Kaartin jääkärirykmentti

Kuva: Tiina Möttönen

Päällystölehti valmiina ensi vuoteen

Teksti: Juha Susi Kuva: Matti Vihurila

Vakitusilla avustajilla vahvistettu toimitusneuvosto kokoontui Päällystölehdin suunnitteluseminaariin marraskuussa. Lehti tulee jatkamaan ensi vuonna samoilla linjoilla artikkelien painotuksessa edunvalvontaan. Saamamme palautte kertoo lehden olevan jäsenten mieleen. Juhlat saavat jatkoa. Takana ovat niin valtakunnan kuin Puolustusvoimien 100-vuotisjuhlat. Ensi vuonna Päällystöliitto täyttää 90 vuotta, mikä tietysti huomioidaan myös lehdessä. Ensi syksynä edustajakokouksen aikoihin ilmestyy juhlanumero, jossa tarkastellaan historiaamme ja ennen kaikkea arvioimme tulevia vuosia. Myös Rajavartiolaikoksen pyöreät 100 vuotta huomioidaan. Lehden luetuimpia ja kiitetyimpiä artikkeleita ovat pääluottamusmiesten palstat. Toimitukseen tulee ajoittain tietoa, kuinka yksittäinen jäsen on saanut niistä apua omiin pulmiinsa. Tällöin ollaan asian ytimessä: jäsen saa vastinetta. Tarjoamme teille tietoa edunvalvontaa tukevista aiheista, joita arvioimme jäsenistön tarvitsevan. Jäsenpalvelut, kriiha-artikkelit ja

hallinnolliset tiedotteet säilyvät myös palstoilla. Tulemme haastattelemaan virastojen vaikuttajia ja yhteistyökumppaneita. Yksittäisten jäsenten ajatukset saavat palstatilaa esitellessämme heitä työnsä ääressä.

Vakitusilla avustajilla vahvistettu toimitusneuvosto kokoontui Päällystölehdin suunnitteluseminaariin marraskuussa. Kuvassa vasemmalta Jaakko Levä, Marko Jalkanen, Juha Susi, Jyrki Lukkarinen, Mika Räisänen, Jukka Mäkinen ja Arto Penttinen. Kuvasta puuttuvat Antti Kymäläinen ja Matti Vihurila.

Työllisyys ei kohene irtisanomista helpottamalla

Teksti: Antti Kymäläinen Kuva: Juha Susi

Syksyn aikana maan hallitus ja ammattijärjestöt kinastelivat työntekijöiden irtisanomisen helpottamisesta. Hallitus halusi lakiehdotuksellaan heikentää henkilöperusteista irtisanomissuojaa pienissä yrityksissä. Alun perin heppoisemmat perusteet olisivat koskeneet alle 20 työntekijän yrityksiä, mutta ammattijärjestöjen protestoinnin seurauksena raja pudotettiin alle 10 työntekijän yrityksiin. Järjestöille tämä vastaanotto ei riittänyt, vaan ne vaativat koko lakihankkeesta luopumista.

- Hankkeen toteuttaminen aiheuttaisi epävarmuutta ja pelkoa työpaikoilla, perusteli toiminnanjohtaja **Maria Löfgren** JUKOn kielteistä kantaa lakiehdotukseen.

Kun tilanne kiristyi edelleen työtaisteluiden vuoksi, järjestöjen vastustukseen tuskastunut hallitus halusi tavoitteelleen tukevamman selkönojan. Työkaluksi valikoitui

eduskunnalle annettava tiedonanto hallituksen työllisyyspolitiikasta ja kyseisestä lakihankkeesta. Äänestyksessä hallitus sai odotetusti toimenpiteilleen eduskunnan enemmistön tuen, mutta ammattijärjestöjen toimintaan tämä poliittinen manööveri ei vaikuttanut. Järjestöt jatkoivat painostustoimiaan lakihanketta vastaan.

Lopulta lihavaan riitaan saatiin ainakin väli rauha, kun lakiesityksestä poistettiin kokonaan yrityksen henkilöstömäärää koskeva raja. Muutetun esityksen mukaisesti yrityksen työntekijöiden lukumäärä olisi vain yksi huomioon otettava tekijä irtisanomisen asiallisuutta ja perusteen painavuutta arvioitaessa. Samalla hallitus myöntyi siihen, että lakiehdotus viimeistellään kolmi-kantaisesti järjestöjen kanssa.

Miksi hallitus haluaa heikentää irtisanomissuojaa? Tähän päivään saakka työlainsäädäntöä on kehitetty työsuhteen heikomman osapuolen - työntekijän - aseman turvaamiseksi työnantajan "mielivaltaa" vastaan. Nyt kelkka on käännetty nurin. Hallituksen mielestä työllisyyttä voidaan parantaa työntekijöiden pois potkimista helpottamalla. Työntekijöiden turva on tavoitteessa toisista.

Hallituksen perustelu ei saa varauksetonta tukea asiantuntijoiltakaan. Ekonomistien ja muiden ennustajaeukkojen piiristä löytyy

toki niitäkin, joiden mielestä potkulailla voisi parantaa tuottavuutta ja työllisyyttä. Näiden selvännäköjien ennusteissa on kuitenkin usein ollut noin 50 prosentin virhemarginaali, mikä on hieman heikompi kuin Matti Nykäsen fifty-sixty tsäänsi.

Työllisyyden edistämiseen löytyy parempia ja vähemmän kiistanalaisia keinoja kassapain. JUKOn mukaan työllisyys kohenisi sillä, että työnantajat palkkaisivat riittävästi työvoimaa sen sijaan, että ne jatkuvasti teettävät ylitöitä. Muita myönteisiä keinoja ovat esimerkiksi työmarkkinoilla tarvittavan koulutuksen, kilpailukykyä kirittävän tuotekehityksen ja työvoiman liikkuvuuden tukeminen. Työnantajien kannattaisi osaltaan miettiä, voisiko paremmilla palvelussuhteen ehtoilla houkutella tuottavaa työvoimaa tulosta tekemään.

JUKOn mukaan hallituksen toimintatapa on romuttanut kolmikantaista päätöksentekoa, joka on ollut yksi suomalaisen yhteiskunnan tukipilari. Aikaisemmin hallitus ja työmarkkinajärjestöt kehittivät työlainsäädäntöä yhteistyössä. Nykyinen hallitus on halunnut päättää asioista enemmän itsekseen, järjestöjä kuullen, muttei kovin aktiivisesti kuunnellen. Paljon pienemmin vaurioin hallitus olisi selvinnyt, jos irtisanomislakia olisi alun perin valmistelu niiden kanssa, joita laki tulee koskemaan.

Tapahtumaketjun yhteydessä puitiin työntekijöiden oikeutta poliittisiin työtaisteluihin. Kuten yleensäkin, tälläkin kertaa työtaistelutoimet koskettivat muitakin kuin riidan osapuolia. Kärkkäimmät palkansaajien edunvalvonnan vastustajat vaativat poliitistien lakkojen kieltämistä. Asiassa voi olla säätämistä, mutta totaalkieltoon tuskin on tarvetta. Ammattijärjestöillä on oltava laillinen mahdollisuus puolustaa jäsentensä oikeuksia.

Kaikilla palkansaajilla ei toisin nykyisinkään ole oikeutta poliittisiin työtaisteluihin. Virkaehtosopimuslaki kieltää mm. Puolustusvoimien virkamiesten osallistumisen tällaisiin taistoihin.

Urheilukomennuksen työaika-merkintä sopii vain puolustusvoimien edustusurheilijoille

Teksti: Marko Jalkanen Kuva: Mikko Perón

Puolustusvoimissa työyhteisön sisäisillä urheilukilpailuilla on pitkät perinteet ja vahva sidos viraston toimintaan. Ammattisotilailla on laakisääteinen velvoite ylläpitää virkatehtävien edellyttämiä perustaitoja ja omaa kuntoa.

Sisäisten urheilukilpailujen pyrkimyksenä onkin muun muassa edistää liikunnan harrastusta ja antaa virikkeitä terveiden elämäntapojen vaalimiseen. Puolustusvoimien työaikasopimuksen (PVTAS) soveltamisohjeissa on käsite urheilukomennus, jota ei tunneta työaikalaissa eikä valtion muissa työaikasopimuksissa. Täydeltä urheilukomennusvuorokaudelta lasketaan työajan

lisäykseksi 7 tuntia 45 minuuttia. Työajan lisäykseksi laskettavalta ajalta ei makseta iltä-, yö-, lauantai- tai sunnuntaiyökorvausta eikä aattopäivänkorvausta. Työajaksi luettavaan komennusaikaan sisältyy kaikki komennukseen kuuluva työ. Komennukseen sisältyviltä vapaapäiviltä ei lasketa työaikaa.

Soveltamisohjeissa urheilukomennuksen tarkoitusta ja soveltamiskohderyhmää ei ole tarkemmin määritetty. Tämä on johtanut siihen, että jotkut hallintoyksiköt ovat soveltaneet urheilukomennuksen työaikamerkintää väärin ja yhdistäneet viraston sisäiset urheilukilpailut ja urheilukomennuksen työaikamerkinnän virheellisesti toisiinsa. Urheilukomennuksen työaikamerkintää voidaan soveltaa ainoastaan edustusvalmennusryhmiin kuuluvien urheilijoiden toimintaan. Edustusvalmennusryhmiin kuuluvilla tarkoitetaan niitä Pääesikunnan nimeämiä kilpaurheilijoita, joiden valmentautuminen

tähtää menestymiseen kansainvälisissä sotilasurheilukilpailuissa. Urheilulajit, joissa puolustusvoimat järjestää edustusvalmennusta, määrittelee vuosittain puolustusvoimien valmennussuunnitelmassa. Pääesikunta määrittelee vuosittain valmennus- ja kilpailutoiminnan volyymin. Edustusvalmennusryhmien toiminnalle tyypillistä on valmennustoiminnan ammattimaisuus ja urheilijoiden henkilökohtainen halu harrastaa kilpaurheilua.

Sen sijaan tilanteissa, jolloin virkamies määrätään edustamaan hallintoyksikköään tai työpistettään kilpaurheilijana esimerkiksi oman varuskunnan urheiluriennoissa, urheilukomennuksen työaikamerkintää ei voida soveltaa. Työaikaa ei siis voida laskea muusta työajan laskennasta poikkeavasti. Määrätyt tehtävät eivät välttämättä ole virkamiehen henkilökohtaisessa intressissä eikä virkamies voi pidättäytyä niistä muutoin kuin ollessaan estynyt tai työtur-

vallisuuden vaarantuessa. Olisi hyvin poikkeuksellista ja koko sopimusjärjestelmän vastaista, mikäli näissä tehtävissä toimivilla työntekijöiden yksipuolisella määräyksellä työaikaa laskettaisiin sopimusmääräyksistä poikkeavasti vain sen vuoksi, että kyseessä on urheilutapahtumaan liittyvä työ. Niissä tilanteissa, jolloin virkamiehen halu osallistua eri urheilukilpailuihin perustuu pelkästään henkilökohtaiseen intressiin eikä hän kuulu puolustusvoimien edustusvalmennusryhmiin, hallintoyksikön päällikkö voi harkintavaltansa puitteissa myöntää palkallista virkavapautta tai vapautusta muista työtehtävistä urheilukilpailua ja siihen valmentautumista varten. Näihin kunnon ylläpitovelvoitteen nimissä myönnettäviin vapautuksiin voidaan työaikalaskennallisesti tarvittaessa soveltaa myös PVTAS:n soveltamisohjeessa määritettyä vapaata muusta palveluksesta –käsitteltä, järjestetään kilpailut sitten puolustusvoimien tai jonkun muun organisaation puolesta. Vapautusta myönnettäessä harkinta suoritetaan virkamies- ja tapauskohtaisesti ottaen huomioon kulloinkin työtilanne ja muut töiden järjestelyihin liittyvät tekijät. Virkamiehellä ei näin ollen ole ehdotonta oikeutta saada palkallista virkavapautta tai vapautusta näitä tilaisuuksia varten. Työaikamerkinnallisesti vapaa muusta palveluksesta -päivät ovat keskeytyspäiviä, jolloin virkamiehen virantoimitus on hyväksyttävästä syystä keskeytynyt.

Vuoden 2019 virastoerän kohdentamisesta neuvottelut käyntiin

Teksti: Marko Jalkanen

Puolustusministeriössä polkaistiin lokakuun lopulla käyntiin tarkentavat virkaehtosopimusneuvottelut koskien 1.4.2019 maksettavan virastoerän toteuttamista Puolustusvoimissa. Tässä vaiheessa neuvotteluissa on ollut esillä vasta neuvotteluvuorallisuuden kohdentamisperiaatteet, laskentaan tarvittavat tilastot ja tausta-aineistot sekä neuvotteluaiakataulut. Neuvotteluosapuolten yhteinen tavoite on, että neuvottelutulokset saavutettaisiin jo helmikuun 2019 alkuun mennessä, jolloin yleiskorotus 1,1 % ja nyt neuvoteltava virastoerä 0,75 % saatisiin maksuun huhtikuun 2019 palkanmaksun yhteydessä. Päällystöliitto ry:n omat neuvottelutavoitteet priorisoitiin liiton sääntömääräisessä edustajakokouksessa marraskuussa, ja nyt näitä tavoitteita pyritään viemään neuvotteluissa läpi. Ensisijaisena tavoitteena on jatkaa taulukkopalkkojen kehittämistä kohdentamalla OTV-sopimusosalalla kä-

tettävissä oleva sopimusvarallisuus ylimpiin, OTV6B–8-vaativuusluokkiin. Tämän kohdentamisen tavoitteena on parantaa kilpailukykyä ja tukea vaativampiin tehtäviin hakeutumista. Lisäksi pyrkimyksenä on edelleen kehittää perheestään erillään asuvan siirtovelvollisen virkamiehen erityiskorvausta, kun siirtovelvollinen ryhtyy ns. reppuriksi ja perhe jää asumaan vanhalle paikkakunnalle. Keväällä päästiin jo sopuun erityiskorvauksen päivärahaosuuden kehittämisestä, ja nyt neuvotteluissa pyrkimyksenä on lisätä matkustamiskustannuksilla korvattavien kotimatkojen määrää. Nykyiset 52 edestakaista korvattavaa matkaa kolmen vuoden ajalta on koettu kentällä kovin vähäiseksi.

Neuvotteluiden kulusta on luettavissa tuonnempana lisää liiton jäsensivuilla ja ensi vuoden Päällystölehdissä.

Kertaerä maksuun tammikuussa

Teksti: Marko Jalkanen

Virkamiehille, joiden palvelussuhde alkoi viimeistään 2.9.2018 ja jatkui keskeytymättä 18.11.2018 saakka, maksetaan tammikuussa erillinen kertaerä, joka on 9,2 % tämän vuoden marraskuussa maksettavasta säännönmukaisesta kuukausipalkkauksesta. Kertaeraan luetaan tehtävän vaativuuteen ja henkilökohtaiseen työsuoritukseen perustuva palkanosa, mahdollinen kokemusosa sekä takuupalkkaus. Lisäksi palkkaukseen luetaan muut säännöllisesti toistuvat, tietyn suuruisina kuukausittaisina erinä maksettavat palkkaustekijät, palkanlisät ja lisäpalkkiot. Maksamisen edellytyksenä on, että sovittuna ajanjaksona virkamiehelle on

maksettu palkkaa vähintään yhdeltä päivältä. Palkkana pidetään myös vuosilomajan palkkausta ja esimerkiksi sairausajalta maksettavaa poissaoloajan palkkausta. Palvelussuhteen katsotaan olleen voimassa myös silloin, mikäli virkamies on kyseisenä aikana ollut palvelussuhteessa valtion, vaikkakin eri virastoon. Myös kriisinhallintatehtävät luetaan kertaeraan oikeuttavaksi ajaksi. Esimerkiksi puolustusvoimissa virkamiehelle, joka on 3.9. - 18.11.2018 joko kokonaan tai osittain ollut virkavapaalla sotilaallisessa kriisinhallintapalveluksessa, maksetaan kertaerä. Tällöin kertaerän laskentaperusteena käytetään sitä viimeisintä puolustusvoimien tehtävän säännönmukai-

sesta kuukausipalkkaa, joka virkamiehelle maksettiin ennen kriisinhallintatehtävää.

Ensi vuoden tammikuu on vain kertaerän maksukuukausi, eikä palvelussuhteen edellytetä enää olevan voimassa tällöin. Siten kertaerä maksetaan myös niille, jotka jäävät esimerkiksi vuodenvaihteessa sotilaseläkkeelle, mikäli sovittu ajanjakson työssäoloahto täyttyy. Näissä tilanteissa kertaerä otetaan huomioon vuoden 2018 ansiona ja huomioidaan varsinaisissa muutoksenhakukelpoisissa eläkepäätöksissä. Liiton verkkosivujen jäsenosiosta löytyy laskuri, jolla jokainen voi laskea kertaerän suuruuden.

Valtion virkamatkustamista ohjaa matkustussääntö

Teksti: Marko Jalkanen

Virkamatkoista korvattavat matkakustannukset määritellään valtion matkustussäännössä, joka koostuu matkakustannusten korvaamisesta tehdystä virka- ja työehtosopimuksesta sekä sitä täydentävästä soveltamisohjeesta. Matkustussääntö on sopijaosapuolia sitova, mutta se ei sääntele tyhjentyvästi matkustuksen järjestämistä tai matkahallinnon ohjausta. Tämän johdosta sekä Puolustusvoimissa että Rajavartiolaitoksessa on annettu omia tarkentavia ohjeita viraston virkamatkustamiseen.

Matkustussääntö eroaa monella tapaa verovapaista matkakustannusten korvauksista annetusta verohallinnon päätöksestä, jota ei sovelleta valtion virkamatkustamiseen. Verohallinnon päätöksessä määritetään vuosittain työmatkojen yleiset matkakorvausten enimmäismäärät, joita voidaan pitää verovapaana. Valtion matkustussäännön nojalla maksettavat matkakustannukset ovat jo itsessään lähtökohtaisesti verottomia. Poikkeuksen tekevät työntekijän matka-ajan palkka, virkamiehen matkapäiväkorvaus sekä passin hankkimisesta suoritettava korvaus, jotka ovat veronalaista tuloa. Virkamatkojen päivärahat ovat myös aina verottomia, vaikka joissain Puolustusvoimien hallintoyksiköissä on joskus yritetty väittää muuta. Valtion matkustussäännössä on sovittu matkan tekotapaan ja

suoritettaviin matkakustannuksiin liittyvät edullisemmuusperiaatteet, joita ei ole verohallinnon päätöksessä. Eroja on myös muun muassa laivaseminaarien sekä kokous- ja koulutusristeilyjen matkakustannusten korvaamisessa.

Valtiolla matkakustannusten korvauksiin oikeuttavaksi matkaksi katsotaan matka, joka tehdään esimiehen määräyksestä virkapaikan ulkopuolelle virkatehtävien hoitamista varten. Virkamatkasta päättää aina siis esimies, joka matkamääräyksen antajana arvioi virkamatkan tarpeellisuuden, kokonaiskustannukset, matkustusajan ja matkustusturvallisuuden. Esimiehen velvollisuuksiin kuuluu tarkastaa matkapyyntö ennen matkan hyväksymistä. Virkamatkat on aina tehtävä niin lyhyessä ajassa ja vähin kokonaiskustannuksin kuin matkan tarkoituksenmukainen ja turvallinen suorittaminen on mahdollista. Matkustussäännössä on lueteltu ne tekijät, jotka otetaan huomioon matkustustapaa valittaessa. Tänä päivänä matkasuunnitteluun kuuluu myös arvioida sitä, olisiko mahdollista saavuttaa virkamatkalle asetetut tavoitteet ilman matkustamista, esimerkiksi etäneuvottelutekniikkaa hyödyntäen.

Matkustussääntö on aina vuosittain löydettävissä sähköisenä valtiovarainministeriön verkkosivuilta.

RAJA

Vuoden 2019 virastoeräneuvottelut käynnistyvät

Teksti: Jukka Mäkinen

Rajavartiolaitoksessa vuoden 2019 virastoeräneuvottelut käynnistyvät joulukuussa Rajavartiolaitoksen esikunnassa. Neuvoteltavana kohteena on ensisijaisesti 1.4.2019 lukien toteutettava virastoerä, jonka suuruus on 0,75 %. Tämä erä on hie- man vuoden 2018 virastoerää (0,6 %) suurempi. Vuoden 2019 virastoerä on neuvoteltava viimeistään 15.3.2019 mennessä ja siihen voidaan sopijaosapuolien yhteisellä päätöksellä hakea maksimissaan kaksi kuukautta lisäaikaa.

Vuoden 2018 virastoeräneuvotteluissa laadittiin pöytäkirja, jonka mukaisesti 2019 virastoeräneuvottelujen yhteydessä tulisi neuvotella lentolisäjärjestelmän kokonaiskehittämisestä sekä johtavassa asemassa olevien virkamiesten rajauksen määrittämisestä sellaisen mallin pohjalta, joka sisältäisi niin sanotun keskijohdon. Näitä kahta kokonaisuutta on tarkasteltu syksyn aikana useassa kehittämisryhmän kokouksessa, ja virastoeräneuvotteluja varten molemmista asiakokonaisuuksista tulisi olla mallit laadittuna 31.12.2018 mennessä. Kaikki sopijaosapuolet ovat laatineet ja toimittaneet omat tavoitteensa virastoerän toteuttamiseksi. Joulukuun neuvottelukokouksen tavoitteena on varmistua, että kaikilla sopijaosapuolilla on sama näkemys osapuolten tavoitteiden sisällöstä sekä käydä yleiskeskustelua tavoitteista. Työnantaja valmistelee kokouksessa saatujen tarkentavien tietojen ja kustannuslaskelmien jälkeen tarjouksen tarkentavaksi virkaehtosopimukseksi sekä esityksen soveltamismääräyksiksi henkilöstöä edustaville sopijaosapuolille. Neuvotteluja jatketaan erikseen sovittuun aikataulun mukaisesti.

Korvauslaji 1.1.2019 lukien	Määrä €
Osapäiväraha (virkamatkan kesto yli 6 h)	19 €
Kokopäiväraha (virkamatkan kesto yli 10 h)	42 €
Ateriakorvaus (virkamatkan kesto yli 4 h)	10,50 €
Yömatkaraha	13 €
Kilometrikorvaus ≤ 5000 km	0,43 €/km

Työtuomioistuimen päätös 2018-50

Teksti: Jukka Mäkinen Kuva: Juha Susi

Työtuomioistuin antoi toukokuussa päätöksen tapauksessa, jossa oli ensisijaisesti ratkaistava, ovatko Rajavartiolaitoksen työaikaopimuksessa olevat soveltamisohjeet, huomautukset ja liitteet osa työaikaopimusta. Toisena asiakohtana tuomiossa käsiteltiin sitä, voiko työnantaja suunnitella työvuoroluettelossa taulukkovajaukset etukäteen. Tällä erimielisyydellä on hyvin pitkä menneisyys. Asia nostettiin ensimmäisen kerran esille jo vuonna 2011, ja sitä on käsitelty vuosien mittaan eri erimielisyysprosesseissa ja muun muassa sopimustoiminnan seurantaryhmässä. Työtuomioistuimessa käsitellyssä ollut viimeisin prosessi on käynnistynyt marraskuussa 2015 välittömällä neuvonpidolla ja maaliskuussa 2017 on pidetty paikallisneuvottelut. Molemmat päättyivät erimielisiin.

Asiaa arvioitaessa työtuomioistuin on antanut erityistä merkitystä sille, ovatko Rajavartiolaitoksen virkamiesten työaika koskevan tarkentavan virkaehtosopimuksen työvuoroluetteloa koskevan 27 §:n soveltamisohje ja määräystä koskeva huomautus osa virkaehtosopimusta vai onko työnantaja voinut sivuuttaa ne toimintakäskyllään, joka on annettu jo joulukuussa 2012. Pykälän Huomautus-kohdassa on mainittu, että keskeytyspäivistä johtuvaa, niin sanottua taulukkovajauksia ei työvuoroluettelossa suunnitella teetetäväksi, koska sitä teetetään vain välttämättömän tarpeen ilmaantuessa.

Työtuomioistuin ratkaisi asian kantajan hyväksi

Työtuomioistuin on ratkaisussaan todennut, että työaikaopimuksessa olevat soveltamisohjeet, huomautukset ja liitteet ovat osa virkaehtosopimusta. Tätä perusteltiin sillä, että 27 §:n soveltamisohje ja huomautus on sisällytetty osaksi sopimusta vuonna 1997, kun aikaisemmin nämä ovat olleet erillisessä asiakirjassa. Lisäksi työtuomioistuin on tuomiossa 2013-47

arvioinut muun ohella kysymystä, onko työnantajalla ollut 27 §:n ja sen soveltamisohjeen mukaiset perusteet muuttaa rajavartiijan työvuoroluetteloa. Tuolloin valtionvarainministeriö ei ole esittänyt väitettä, että soveltamisohje ei olisi lainkaan virkaehtosopimuksen osa. Tämä osoittaa, että valtiovarainministeriö on itsekin katsonut 27 §:n soveltamisohjeen olevan osa virkaehtosopimusta. Liitteiden osalta on todettu, että tammikuussa 2014 saavutetun neuvottelutuloksen yhteydessä on niihin viitattu sopimuskaudelle 2014 - 2017 laaditussa pöytäkirjassa, ja lisäksi ne ovat olleet osana kilpailukykyopimusta. Näin ollen myös aputaulukot ovat tulleet osaksi virkaehtosopimusta.

Kun edellä oleva tuli ratkaistua, seuraavaksi tuli ratkaista, mikä on työaikaopimuksen 27 §:n oikea tulkinta taulukkovajauksen etukäteen suunnittelun osalta. Työnantaja on perustellut taulukkovajauksen etukäteen suunnittelua sillä, että henkilöstöressurit ovat viime vuosina vähentyneet ja tehtävät ovat samaan aikaan lisääntyneet. Työtuomioistuin on todennut tuomiossaan, että työaikaopimuksen 27 §:n huomautuksessa selvästi ja yksiselitteisesti kielletään taulukkovajauksen suunnittelu etukäteen työvuoroluettelossa. Työtuomioistuimen mukaan huomautuksen sanamuoto ei mahdollista sellaista tulkintaa, että etukäteen tiedossa oleva jatkuva henkilöstövaje oikeuttaisi taulukkovajauksen suunnitteluun työvuoroluettelossa.

Työtuomioistuimen antaman ratkaisun jälkeen työnantaja julkaisi 11.6.2018 käskyn (RVL1815410), jolla tarkennettiin Rajavartiolaitoksen toiminnasta vuodelle 2018 annettua käskyä. Käskyn mukaan Rajavartiolaitoksessa ei työvuorosuunnittelussa suunnitella enää etukäteen keskeytyspäivistä johtuvia, niin sanottuja taulukkovajauksia teetetäväksi. Lisäksi kulumassa olevan jakson aikana keskeytyspäivistä johtuvat taulukkovajaukset voidaan teettää vain välttämättömän tarpeen ilmaantuessa.

Näiltä osin työnantajan käsky noudattelee työtuomioistuimen päätöstä.

Joulu ja vuodenvaihe lähestyvät ja sitä myötä myös vuoden lyhin työjakso. Jää nähtäväksi, nouseeko tämä asia uudelleen esille työvuoroluetteloiden laadinnassa. Mikäli tulkinnasta tulee uudelleen epäselvyyksiä, se saattaa poikia uuden erimielisyysprosessin.

Työaikaopimusten muutosta työnantajakäskyllä ei ole tulossa

Sopimustoiminnan seurantaryhmässä käytiin tammi-helmikuussa 2017 yhteistoimintaneuvottelut työaikaopimusten muuttamisesta Rajavartiolaitoksessa. Työnantajan tavoitteena oli siirtää yhteistoimintaneuvottelujen jälkeen työnjohdollisesti tiettyjä työyksiköitä ja työtehtäviä virastotyöstä jaksotyön piiriin. Työnantaja perusteli toimintaansa sillä, että Rajavartiolaitoksen työaikaopimuksen 1 §:n yhteyteen kirjatun soveltamisohjeen sisältämä työyksiköihin perustuva työaikaopimuksen määrittely olisi aikanaan tarkoitettu esimerkinomaisesti, selventämään sopimusmääräyksellä sovittua jakoa jaksotyön ja virastotyön välillä. Taustalla oli koko ajan ajatus siitä, etteivät soveltamisohjeet, huomautukset ja liitteet ole osa työaikaopimusta, vaan ne olisivat neuvottelujen jälkeen työnantajan yksipuolisesti muutettavissa. Rajavartiolaitoksen henkilöstöä edustavat liitot ilmoittivat kantanaan työaikaopimuksen muutosten edellyttävän asiasta sopimista tarkentavalla virkaehtosopimuksella ja katsoivat, ettei asiaa tulisi käsitellä yhteistoimintaneuvotteluissa. Edellä käsitelty työtuomioistuimen ratkaisu aiheutti myös sen, että työnantaja ilmoitti 9.10.2018 Rajavartiolaitoksen yhteistoimintalautakunnan kokouksessa, että työaikaopimusten muutoksia ei toteuteta alkuvuodesta 2017 käytyjen yhteistoimintaneuvottelujen perusteella.

Vuoden 2019 koulutukset vahvistettu ja ilmoittautuminen avattu

Teksti: Jaakko Levä

Kouluttautuminen kannattaa aina! Me elämme niin nopealla tahdilla muuttuvassa maailmassa, että mikäli ei paneudu eri virkaehtosopimusmuutoksiin, jää rannalle kuin eno veneestä. Päälystöliiton tavoite on, että sen kaikki edunvalvonnan piirissä työskentelevät henkilöt ovat ammattitaitoisia ja asiansa osaavia ammattilaisia. Siksi kehotan kaikkia edunvalvojiamme, jotka ovat käyneet viimeksi koulutuksessa yli kaksi vuotta sitten, haakeutumaan tulevan vuoden aikana ainakin yhdelle kurssille päivittämään osaamistaan ja jakamaan kokemuksiaan muiden edunvalvojen kesken.

Päälystöliiton hallitus on vahvistanut ja edustajakokous 2018 hyväksynyt vuoden 2019 koulutuspäivät ja ajankohdat. Liiton nettisivustolla edunvalvojamme on avattu mahdollisuus ilmoittautua seuraavan vuoden koulutustapahtumiin.

Koulutustarjonta seuraavalle vuodelle noudattelee pääpiirteittäin tämän vuoden aika-

na pidettyjä koulutuspäiviä. Saamiemme palautteiden perusteella koulutuspäivien rakenteellista sisältöä ja läpivientiä on muokattu. Pidämme ensi vuoden aikana kaksi isoa alueellista päivää. Kutsumme keväällä pidettävään tilaisuuteen esiintyjä molemmista ministeriöistä sekä mahdollisesti KEVAN edustajan. Syksyllä vastaavalla kurssilla on tarkoitus paneutua enemmän alueellisiin asioihin ja haasteisiin. Luottamus- ja yhteistoimintapäivien jatkokursseilla (LMYTJK) mahdollistamme sekä virkaehtosopimukseen että yhteistoimintaan paneutuvat koulutukset jakautumalla kahden eri koulutusryhmään kurssin toisena koulutuspäivänä. Pidämme nuo LMYTJK-kurssit molemmat samalla sisällöllä, ja toivonkin edunvalvojiamme hyödyntävän ne siten, että saamme mahdollisimman runsaan osanoton.

Kurssitarjontaan olemme lisänneet tämän vuoden aikana ensimmäisen kerran pidetyn VAKAVAn turvallisuusjaoston luotta-

musmiesten neuvottelupäivät, jotka järjestetään ensi kesänä myös Tallinnassa kuten tänäkin vuonna. Tuolle kurssille kutsumme erillisellä kutsulla edunvalvojiamme, joten siihen ei voi ilmoittautua. Kehotan kuitenkin kaikkia edunvalvojiamme merkitsemään tuon tilaisuuden omaan kalenteriinsa, jos kutsu omalle kohdalle sattuisi osumaan.

Muistutan edelleen, että koulutukset ovat työnantajan tukemaa ay-koulutusta ja edunvalvojiamme tulisi ainakin kerran vuodessa käydä päivittämässä tietonsa liiton järjestämällä koulutuskursseilla. Työnantajakin edellyttää, että edunvalvontatehtävien piirissä työskentelevät edunvalvojat ovat ns. viivalla mahdollisista haasteista ja niiden ratkaisumalleista. Haastankin nyt kaikki Päälystöliiton edunvalvojat, niin aktiiviset kuin "nukkuvatkin", osallistumaan ainakin yhteen tilaisuuteen tulevan vuoden aikana. Ilmoittaudu, ja tulet hämmästyttämään, miten vaivatonta ja opettavaista tuo osallistuminen oli!

Päälystöliitto ry:n koulutustilaisuuksia vuonna 2019:

	Ajankohta	Paikka
Kevään alueelliset lm- ja yt-päivät (PV,RVL)	13. - 15.2.	Laiva
Puheenjohtajapäivät 2019	24. - 26.4.	Laiva
Kevään luottamus- ja yhteistoiminnan jatkokurssi (LMYTJK 1)	14. - 16.5.	Laiva
VAKAVA:n Turvallisuusjaoston luottamusmiesten neuvottelupäivät	12. - 14.6.	Tallinna
Syksyn alueelliset lm- ja yt-päivät (PV,RVL)	25. - 27.9.	Laiva
Syksyn luottamus- ja yhteistoiminnan jatkokurssi (LMYTJK 2)	30.10. - 1.11.	Laiva

Lisäksi JUKO ry:n järjestämät luottamusmiesten peruskurssit vuonna 2019:

30.1. - 1.2.	Avoin
8. - 10.5.	Avoin
11. - 13.9.	Avoin
20. - 22.11.	Avoin

Markka-aikainen yt-normi johtaa Puolustusvoimissa harhaan

Teksti: Ilkka Huttula Kuva: Puolustusvoimat

Lokakuun lopulla Päälystöliiton luotamusmies- ja yhteistoiminnan jatkokurssilla ruodittiin Puolustusvoimien yhteistoiminnan toimivuutta. Tuolloin kurssilaiset vaihtoivat kokemuksia, jakoivat toisilleen omien hallintoyksiköidensä hyviä ja huonoja yt-käytäntöjä sekä pohtivat keinoja, kuinka hallintoyksiköissä voidaan edistää vuorovaikutuksellista yhteistoimintaa sekä henkilöstön mahdollisuuksia vaikuttaa virastossa tehtäviin päätöksiin.

Kurssilaiset kokivat Puolustusvoimien yt-sopimuksen jääneen ajasta ja nykyorganisaatiosta pahasti jälkeen. Sopimus, joka on markka-ajalta ja peräti vuodelta 1998, tulisi päivittää pikaisesti. Yt-sopimus on yhtä kuin Pääesikunnan henkilöstöosaston normi 03:02, jonka tulisi ohjata organisaatiota ja sen henkilöstöä toimimaan lakien ja muiden säädösten mukaisesti. Tämä vanhentunut yt-normi ei sitä tee, päinvastoin - se johtaa joukkoja jopa harhaan. Puolustusvoimauudistus yhdisti monia vanhoja hallintoyksiköjä yhdeksi joukoksi. Johto ja esikunta keskittyivät pääasiassa vain yhdelle paikkakunnalle, jättäen hallintoyksikön erillisiä satelliittijoukkoja useille paik-

kakunnille. Yhteistoimintanormi määrää joukko-osaston yhteistoimintaelimen vain esikunnan mukaiselle paikkakunnalle. Satelliittijoukoissa työskentelevät kertoivat kokeneensa, että aika ajoin heidät unohdetaan, heitä ei muisteta kuulla eivätkä he voi vaikuttaa itseään koskevaan päätöksentekoon.

Esikuntapäällikkö sateentekijänä yt-asioissa

Puolustusvoimien yhteistoimintasopimuksen mukaan hallintoyksikön yt-elimien puheenjohtajana toimii esikuntapäällikkö. Hänen toiminnallaan on valtaisa merkitys siihen, kuinka hyvin hallintoyksikön yhteistoimintamenettely toimii. Kurssilaiset toivoivat, että puheenjohtajan vaihtuessa hallintoyksiköiden perehdyttämistöimiin erityisesti yt:n osalta kiinnitettäisiin enemmän huomiota. Kokemus on osoittanut, että tapauksissa, joissa uusi esikuntapäällikkö on perehdytetty yhteistoimintamenettelyn periaatteisiin ja hänellä on tietoa, taitoa ja tahtoa ottaa henkilöstön kuulemismenettely osaksi päätöksentekoprosessia, yhteistoimintatytytyväisyys on taattu.

Sen sijaan tilanteissa, joissa puheenjohtajan perehdytys on puutteellista, hallintoyksikön päätöksenteossa korostuu vain esimiesten tai asiavalmistelijoiden rooli eikä yhteistoimintamenettelyä osata eikä ymmärretä ottaa osaksi päätöksentekokulttuuria. Toiminnassa yt-elimä ei osata erottaa viraston eri tiedotuskanavista. Puheenjohtaja tuo käsittelyyn valmiiksi päätettyjä asioita. Yhteistoimintamenettelyä on toki yritetty toteuttaa ja henkilöstöä on kuunneltu, mutta se on ollut hyvin muodollista ja "pakon sanelemaa", jotta voidaan edes jollakin tavalla osoittaa yhteistoiminnan toteutuvan säädösten ja sopimusten edellyttämällä tavalla. Tosiasiassa henkilöstön mielipiteillä tai kokemusperäisillä kannanotoilla ei ole juurikaan ollut lopputuloksen kannalta merkitystä.

Porin prikaatissa yhteistoiminta koetaan toimivaksi. Prikaatiin kuuluvien "satelliittien" yt-edustajat osallistuvat yhteistoimintaelimen kokouksiin etäyhteyden kautta.

Tavoitteena turvallinen työympäristö Puolustusvoimissa

Teksti: Jaakko Levä Kuva: Matti Vihurla

Työssä jaksaminen ja työn kuormittavuus ovat ajankohtaisissa uutisissa nousseet esille myös Puolustusvoimissa. Epäinhimilliset työskentelyolosuhteet ovat myös puhuttaneet mediassa. Mikä saa työntekijän ajamaan itsensä lähes loppuun ja miksi emme tunnista uupumuksen oireita riittävän ajoissa?

Nyt jos koskaan tarvitsemme vanhaa sanontaa "kaveria ei jätetä". On tullut aika tutkia omaa ja myös muiden samassa työyhteisössä työskentelevien jaksamista. Jokaisen tulee huolehtia itsestään ja työkavereistaan, jotta emme sairastuisi työuupumukseen. Riittävä ja tehokas palautuminen viikon aherruksesta auttaa mieltä ja kehoa kestäämään taas uuden työviikon stressin.

Mitä sitten pitäisi tehdä, jotta saisimme oman työympäristön voimaan hyvin ja lisäämään jopa tehokkuutta työntekoon? Tuon toimivan ja tehokkaan ympäristön rakentaminen alkaa siitä, että työpäivän aikana pidämme riittävästi taukoja sekä huomioimme itsemme, työkaverimme ja esimiehemme. Niin alaisien kuin esimiehienkin tulisi huomioida tehdyt työsuorit-

teet ja antaa niistä tasaisesti palautetta. Huomioitavaa on se, miten palaute tuodaan esille - negatiivisen palautteen voi antaa myös kannustavasti ja rakentavasti. Lisää tietoa toimivasta työyhteisöstä löytyy netistä Työterveyslaitoksen (TTL) sivuilta osoitteesta; <https://www.ttl.fi/tyoyhteiso/>

Työtapaturmat ja ammattitaudit esillä

Mikä on Puolustusvoimissa työskentelevän virkamiehen turva, jos harjoituksissa sattuu jotain normaalista poikkeavaa? Kuka korvaa ja mitä? Mitä virkamiehen tulee tietää omasta turvallisuudestaan? Paljon kysymyksiä ja niin vähän vastauksia. Yritän hienan valottaa, mitä tulisi tehdä ja mitä tulisi ottaa huomioon kaiken varalta.

Mikäli virkamiehelle sattuu työtapaturma työssä, tulee selvittää, onko hän työpaikan alueella tai työntekopaikan alueen ulkopuolella työtehtävissä. Lisäksi on selvítettävä, onko työtapaturma aiheutunut äkillisestä ulkoisesta tekijästä odottamattomasti aiheuttaen työntekijälle vamman tai sairauden. Työntekijä on tällöin Valtiokonttorin

korvauksien piirissä ja hänen tulee pyytää hallintoyksikön tapaturma-asiamieheltä vakuutustodistus. Tätä vakuutustodistusta hän tarvitsee hoitoon mennessään. Tämän jälkeen virkamies voi mennä hoitoon, ja hoitokäynnistä sekä sairaanhoidosta aiheutuneet välittömät matkakulut korvaa Valtiokonttori suoralla laskutuksella.

Hallintoyksiköiden tapaturma-asiamiesten tulisi selkeästi lisätä hallintoyksiköissä tietoutta siitä, miten työtapaturman/ammattitaudin ilmetessä yksittäisen virkamiehen tulee toimia - joudummehan me sotilaat toimimaan niin erilaisissa työskentelytiloissa ja -oloissa.

Epäselvissä tapauksissa kannattaa olla rohkeasti yhteydessä suoraan Valtiokonttoriin joko puhelimitse 0295 50 2738 (avoinna 9–12) tai lähettämällä sähköpostia asiakaspalveluun vahko.tapaturmat@valtiokonttori.fi.

Nyt jos koskaan tarvitsemme vanhaa sanontaa "kaveria ei jätetä". On tullut aika tutkia omaa ja myös muiden samassa työyhteisössä työskentelevien jaksamista, muistuttaa Päälystöliiton pääluottamusmies Jaakko Levä

Reserviin vuodenvaihteessa?

Teksti: Arto Penttinen Kuva: Juha Susi

Jos olet jäämässä vuodenvaihteessa eläkkeelle, huolehdi hyvissä ajoin muutosilmoituslomakkeen täyttämisestä. Yhdistys lähettää ilmoituksestasi yhden kappaleen liiton toimistolle, jolla sinut merkitään jäsenrekisteriin eronneeksi tai halutessasi Evp-yhdistyksen jäseneksi (tätä kysytään lomakkeessa). Muutosilmoituslomakkeen täyttäminen saattaa tuntua sinusta turhalta, koska eihän työnantaja eläköitymisen jälkeen maksa enää palkkaa. Tässä vaan on hankaluutena se, että voidaksemme poistaa sinut työttömyyskassan jäsenyydestä, tulee jäsenyyden päättymisestä saada asianomaiselta suostumus kassan sääntöjen mukaan. Tämä juontaa siihen, ettei toinen voi toisen puolesta ilmoittaa jäsenyyden päättymisestä ilman valtakirjaa (työttömyysturvalaki). Olkaa siis yhteydessä yhdistykseenne jäsensihteerin tai jos sellaista ei ole, sihteerin. Voit myös ottaa yhteyttä liiton toimistoon (**Anja Mustajoki**) muutosilmoituslomakkeen saamiseksi. Jäsenyyden päättymistiedon saanti vuodenvaihteeseen mennessä on tärkeää myös liiton talouden kannalta. Liiton maksamien keskusjärjestön jäsenmaksujen ja jäsenvakuutusten määrät lasketaan koko vuodelle tammikuun alun jäsenmäärän mukaan.

Huomionosoitukset

Päällystöliiton ansiomerkit ja -mitalit, jotka on myönnetty päivämäärällä 6.12.2018, on lähetetty yhdistyksille edelleen saajilleen luovutettavaksi. Ritarikuntien kunniamerkkejä liitto voi esittää jäsenilleen puolustusministeriön kautta. Käytännössä menettely menee siten, että jäsenyhdistys täyttää kunniamerkkiehdotuslomakkeen ja lähettää sen liiton toimistolle 1.2. mennessä. Liiton hallitus käsittelee tehdyt esitykset ja lähettää hyväksymänsä edelleen puolustusministeriöön. Liiton toimisto ei täydennä ehdotuslomakkeita, vaan ne tulee olla tarkasti täytettyjä ja ehdotukset on perusteltava. Liitto ei lähetä puutteellisesti täytettyjä ehdotuksia eteenpäin. Kunniamerkkiehdotusten allekirjoittajana on siis liitto. Puolustusministeriöllä on tietty kiintiö kunniamerkkejä, joita se voi esittää ritarikunnille, joten vaikka liitto esittäisikin kunniamerkkiä, ei ehdotus välttämättä etene ritarikuntien käsittelyyn.

Yhdistysten käytössä olevat liiton sähköpostilaatikat

Yhdistyksen toimijoiden vaihtuessa on saattanut unohtua antaa seuraajalle liiton ottaman sähköpostilaatikon tunnukset ja

salasanat. Jos näin on päässyt käymään, olkaa yhteydessä meikäläiseen ja luodaan uudet salasanat. Lisäksi on hyvä aktivoida käyttöön sähköpostilaatikkoon edelleenlähetystoiminto ja ohjata sähköpostit sellaiseen osoitteeseen, jota esim. yhdistyksen sihteeri normaalisti käyttää. Liiton lähettämät viestit lähetetään aina tuohon yhdistyksen käyttöön annettuun sähköpostiosoitteeseen ja postia tulee sen verran harvakseltaan, että helposti unohtuu käydä katsomassa yhdistyksen postilaatikkoon webmailissa.

Tiedoksi ja huomioitavaksi

Päällystökalerit ovat postitettu jäsenille, jotka eivät ole merkinneet eAsionnissa tietoihinsa, etteivät kalenteria tarvitse. Itsenäisyyspäivänä on moni jäsen saanut lisää rautaa kaulukseensa. Onnitteluni ylenmyksen saaneille. Käykäähän päivittämässä sotilasarvonne henkilötietoihinne jäseniuvien eAsiointin kautta. Liiton ottamaan liittovakuutukseen kuuluu oikeusturva- ja vastuuvakuutus palveluksessa oleville jäsenille. Vakuutukset ovat voimassa myös eläköitymisen jälkeen, jos tapaus, joka tulee käsittelyyn, on tapahtunut jäsenen palveluksessa oloaikana. Muutoin liittovakuutus päättyy jäsenen erotessa liiton jäsenyydestä. Vakuutus on kuitenkin voimassa eroamisvuoden loppuun asti, jos jäsen siirtyy eläköityessään samalla liiton Evp-yhdistyksen jäseneksi.

LAKIASIAINNEUVONTA

Asianajotoimisto Lindell

(02) 251 1004

toimisto@asianajotoimistolindell.fi

Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.

Edustajakokous antoi

Selkeän mandaatin jatkolle

Teksti ja kuvat: Juha Susi

Liiton ylin päättävä elin, edustajakokous, kokoontui marraskuun alussa Helsingissä. Kokouksen tärkein huomio kiinnittyi lokakuussa käynnistyneisiin virastoneuvotteluihin ja neuvottelutavoitteiden priorisointiin. Hallinto sai edustajilta tarvittavat linjaukset siitä, mitä neuvotte- luissa tulee tavoitella.

Yhdistykset olivat laatineet kokoukselle neuvottelutavoitteisiin liittyen aloitteita. Niiden sisältö vaihteli taulukkopalkkauksen kehittämisestä yksittäisten suoritusperäisten lisien kehittämiseen. Pohjois-Karjalan Päälystöyhdistys oli valmistellut kokoukselle ponsiesityksen virastoerän kohdentumisesta. Esitettyä pontta ei kannatettu, joten se ei edennyt äänestykseen asti.

- Ponsiesitykset herättävät keskustelua salissa ja tarjoavat yhdistyksille keinon vaikuttaa kokouksessa, edustajiston puheen-

johtaja **Mika Räisänen** näkee kyseisen vaikuttamiskeinon.

Kokous käytti aikaa perusteelliseen neuvottelutavoitteiden pohtimiseen. Keskustelujen jälkeen yhdistykset antoivat pääneuvottelijoille tarvittavan mandaatin liikkumavaroineen. Neuvottelutavoitteissa huomioidaan palkkauksen kannustavuus ja OUKES:n mukanaan tuomat vaikutukset. Tavoitteet löytyvät kokouksen pöytäkirjasta jäsensivuilta.

- Edustajakokouksen selkeä ja järkähtämätön kanta antaa meille erinomaisen tuen ja turvan tuleviin neuvotteluihin, liiton puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen** kokee neuvottelijoille annetun valtuutuksen.

Liitto valmistautuu myös VES 2020 -neuvotteluihin, jotka voivat alkaa jo ensi syksynä. Päälystöliitolla on osana JUKOn edunvalvontakoneistoa käynnissä työtais-

teluvalmiuden kehittäminen. Tarvittavaa vipuvartta neuvotteluihin antaa edustajakokouksen valtuutus hallitukselle käynnistää tarvittavat työtaistelutoimenpiteet, mikäli neuvottelutilanne sitä edellyttää.

Talous tarkkana

Yksityiskohtainen suunnittelu ja tarkka kuluseuranta ovat kantaneet hedelmää, sillä vuoden 2017 tilinpäätös oli plussalla. Kokouksen päätöksen mukaisesti ylijäämä li- sätettiin pääomaan. Hallitus ja muut tilivelvoliset saivat odotetusti vastuuvapauden.

Tulevan vuoden osalta talousarvio on suunniteltu alijäämäiseksi. Hallinto oli tehnyt tarkistuslaskelmat kokousmateriaalin julkistamisen jälkeen ja ne esiteltiin perustelujen kera kokousväelle. Ensi vuodelle osuu useita kertaluonteisia kuluja. Näistä suurimpana on liiton 90-juhlavuosi, joka huipentuu

Paikalle oli saapunut noin 30 edustajaa. Kokous antoi selkeän mandaatin siitä, miten liiton hallintoa ja edunvalvontaa vi- dään eteenpäin.

edustajakokouksen yhteydessä viettävään juhlaan. Juhlavuosi tulee näkymään liiton ilmeessä. Kotisivut, esitysmateriaalit ja Päällystölehti muistuttavat tasavuosista. Kertaluonteisia menoja ovat myös loma-kohteisiin tehtävät kunnossapitotoimet. Markovillan maalaus ja Runeberginkadun yksión putkiremontin loppulasku nostavat alijäämää. Oma vaikutuksensa talouteen on JUKOn yhteisen työtaistelurahaston kehittämislä.

- Aikaisempina vuosina liiton sijoitukset ovat tuottaneet ennakoitua enemmän. Nykyinen epävarmuus sijoitusmarkkinoilla huomioiden arvioimme niiden tuoton aikaisempaa pienemmäksi, Lukkarinen esitteli talouslukuja kokousväelle.

Viime vuonna edustajakokouksessa korotettu yhdistystuki, 500 €, säilyy jatkossakin samana. Tuen saamisen edellytyksenä on sille asetettujen veloitteiden huolehtiminen. Jäsenmaksut, niin palveluksessa olevilta kuin evp-jäseniltä, säilyvät samoina.

Mitä on tehty?

Edustajakokouksessa on perinteisesti ollut tilannekatsaus hallinnon ja edunvalvonnan rintamilta. Puheenjohtaja Lukkarisen esitys analysoi edellisen neuvottelukierroksen saldoja ja jatkotoimia.

- Meillä on voimassa allekirjoittamispyytäkirja viime kierrokselta. Sen mukaisesti tarkastelemme perheellisen virkamiehen erityiskorvauksen kehittämistä matkojen osalta. Tämä vie oman osansa nyt neuvoteltavasta 0,75 %:n järjestelyvarallisuudesta.

Erytyiskorvauksen kehittäminen on yhä tärkeämmässä roolissa jatkossa, koska OUKES:n myötä siirtojen määrä tulee lisääntymään. Muutto- ja siirtokustannusten kehittäminen vaatii myös muidenkin sopimusalojen sitoutumisen siihen omalla osuudellaan.

Yhteiskunnallista vaikuttamista on tehty poliitikkojen tapaamisten yhteydessä. Niiden pääpaino on ollut menneisyydessä laahaavan sotilaiden työaika-suojelun esille tuomisessa. Valmisteilla oleva työaikalaki ei vielä lääkään ole huomioimassa sotilaita, vaan toimintaa ohjaa erillislaki vuodelta 1970.

- Olemme yhdessä Upseeriliiton kanssa tehneet vaikuttamistyötä Akavan tukemana. Muissa Pohjoismaissa tämä ei ole ongelma, miksi se on meillä Suomessa, Lukkarinen kysyi kokousväeltä.

Päällystämismies **Marko Jalkanen** avasi esityksellään Päällystöliiton neuvottelutoiminnan perusteita. Edustajat kuulivat otteita keskeisimmistä käynnissä olevista asioista virastoittain. Tuloksellisuuteen perustuva kertaerä, henkilöstöryhmämuutokset ja Merivoimien aluspalvelun korvauspe-

rusteet nousivat Puolustusvoimien osalta esille. Vastaavasti Jalkanen esitteli Rajavartiolaitoksen uuden neuvottelujärjestyksen sekä neuvoteltavat muutokset Rajavartiolaitoksen työaikasopimukseen. Molemmat ajankohtaiskatsaukset löytyvät jäsensivuilta edustajakokousmateriaalin yhteydestä.

Huomionosoituksia

Vuoden opistoupseeriksi valittiin kapteeni **Reima Kontkanen** 1. Logistiikkarykmentistä. Kontkanen toi juhlapuheessaan esille huolensa jaksamisesta ja osaamisen katoamisesta. Molemmat näkyvät liian usein päivittäisessä työelämässä. Kontkanen haastattelu on toisaalla lehdessä.

Vuoden yleismestaruus -palkinto meni tänä vuonna Wanajan Päällystöyhdistykselle. Kilpailulajeina ovat hiihto, ammunta ja suun-

*Pohjois-Karjalan päällystöyhdistyksen edustaja **Janne Natri** esitti kokoukselle neuvottelutavoitteisiin liittyneen ponn.*

nistus. Yhdistyksen puheenjohtaja, kapteeni **Kari Paunonen** kiitti yhdistyksensä jäseniä, joiden työn tuloksena saavutettiin ensimmäinen sija.

- Tänä vuonna 20 eri yhdistystä pääsi yleismestaruuspisteille, joten kilpailulle löytyy edelleen sijansa, liiton urheilujohtajana toimiva Räisänen toteaa.

Tilaisuudessa yhteydessä luovutettiin puolustusministerin myöntämä Päällystöliiton ansiomitali soljen kera yliluutnantti **Jarno Pöntiselle** Vekaranjärven päällystöyhdistyksestä. Huomionosoitus edellyttää usean vuoden toimintaa liittotasolla.

Tulevalle vuodelle

Hallinto tulee jatkamaan ensi vuonna työtä, jolla liitto valmistautuu 2030-luvulle. Se aloitettiin viime keväänä ja sitä tullaan jatkamaan tulevana vuotena. Yhdistysten rooli on tässä keskeinen.

- Nyt paikalla oli kaksi kolmannelta yhdistyksistä. Yhdistysten toimintaedellytysten kartoittaminen ja niiden liitolta tarvitsema tuki ovat keskeinen osa tätä selvitystyötä, Räisänen kertoo.

Talousarvioon on sisällytetty varauma kurssimatrikkelille. Edellisen matrikkelin jälkeen valmistui vielä neljä kurssia, joten kirjalle on tarvetta. Hallitus miettii vielä, miten hanketta aletaan viemään eteenpäin.

- Olen erityisen tyytyväinen kokouksen antiin. Meillä on selkeä ajokaava ja mandaatti siitä, miten liiton hallintoa ja edunvalvontaa viedään eteenpäin, Lukkarinen kiteyttää kokouksen annin.

Katseen tulee olla tulevaisuudessa

Teksti ja kuva: Juha Susi

Katsotaan yhteiset asiat ja kokousvelvoitteet sekä keskustellaan neuvottelutavoitteista, avasi yli luutnantti **Esa-Jaakko Hellman**

Ilmavoimien piirin kokoontumisen ennen edustajakokousta.

Piiri oli keskustellut ennen marraskuuta jo kahdesti Lync-tapaamisina, joten nyt keski-tyttiin lähinnä niiden jälkeisiin muutoksiin. Kahden ilmavoimalaisen yhdistyksen yhteinen esitys neuvottelutavoitteeksi otettiin ensimmäisenä keskusteluun. Hellman alusti hallituksen laatiman vastauksen sisältöä tehdyille esitykselle.

- Koska esitys koskee suoritusperäistä lisää, vaikuttaa se myös muihin sopimusaloihin. Jokaisella palkkausjärjestelmällä on omat paineensa, joten muiden saaminen esityksen taakse on haastavaa.

Pisimmät keskustelut käytiin palkkausjär-

jestelmän kehittämisestä. Kaikkien edustajien näkemys oli palkkauksen kannustavuuden säilymisessä. Samoin mietittiin, mihin neuvoteltavaa varallisuutta kannattaa sitoa. Esille nousivat tehtävät, joihin ei enää tunnu löytyvän hakeutujia. Niihin ei haluttu sijoittaa varallisuutta.

- Ei sidota neuvottelijoiden käsiä liian tiukoilla vaateilla. Kaikissa päätöksissä tulee muistaa OUKES:n vaikutukset ja pitää katse 5 - 10 vuoden päässä, Hellman muistutti edustajia.

Muut piirit eivät kokoontuneet edustajakokouksen yhteydessä.

Ilmavoimien piiri kokoontui juuri ennen edustajakokousta Esa-Jaakko Hellmanin johdolla miettimään neuvottelutavoitteiden linjauksia. OUKES:n vaikutukset tulevaisuudessa haluttiin ottaa huomioon.

OUKES-tehtävät vahvistettu

Teksti ja kuva: Juha Susi

Puolustusvoimien henkilöstöpäällikkö vahvisti lokakuun lopussa opistoupseerien keskitetyn tehtävä- ja seuraajasuunnitelman (OUKES), johon sisältyy 368 tehtävää. Sitä ei ole tarkoitettu julkaista asianhallintajärjestelmässä. - Tiedotusvastuu käyttöön otosta ja periaatteista on hallintohallintoyksiköillä, valtakunnallinen opistoupseerien henkilöasioiden hoitaja, kapteeniluutnantti **Juha Savijoki** kertoo.

PE:n henkilöstöosasto hallinnoi suunnitelmaa, mihin hallintoyksiköillä on luku-oikeus, jotta he voivat seurata omalle henkilökunnalle suunniteltuja tehtäviä. Sama periaate on kaikkien sotilashenkilöstöryhmien tehtävä- ja seuraajasuunnitelmissa.

- Kokemuksemme mukaan vaaditaan muutama suunnittelukierros, ennen kuin järjestelmä tulee tunnetuksi. Paikallisesti jaettava informaatio on tärkeä osa tätä jalkautusta.

OUKES ei poista muita henkilöstösuunnitelmia vaan täydentää niitä. Hallintoyksiköiden omia henkilöstösuunnitelmia täydentävät puolustushaaratason suunnitelmat (ml. PVLOGL) tärkeimpine tehtävineen. Savijoen mukaan yksittäisen henkilön rooli kehityskeskustelussa toimii kuten ennenkin.

- Palvelushalukkuuden kohdalla kehityskeskustelusovellukseen merkitään toive seu-

raavasta palveluspaikasta joukko-osaston ja paikkakunnan tarkkuudella sekä ajankohdasta. Vapaakenttä-kohtaan voidaan merkitä tehtävänimike ja tarkennus, esimerkiksi osastoupseeri/huolto.

Sovellukseen tehdyt kirjaukset näkyvät hallintoyksiköiden PVSAP:sta ajamista palvelushalukkuusraporteista. Näitä hyödynnetään henkilöstösuunnittelussa, jossa henkilön halukkuus ja osaaminen kohdennetaan oikean tason tehtäviin paikallisesti tai valtakunnallisesti.

- Vahvistetun OUKES-suunnitelman perusteella henkilö voidaan määrätä tehtävään suoraan ilman sisäisen liikkuvuuden hakua.

Keväällä nimet paikoilleen

Kehityskeskustelujen jälkeen alkaa henkilöiden ja tehtävien yhteensovittaminen kolmella tasolla tiukan aikataulun mukaan. Hallintoyksiköt kirjaavat tarvittavat tietonsa järjestelmän piiriin kuuluvien tehtävien osalta maaliskuun loppuun mennessä.

- Hallintoyksiköt voivat kirjata henkilöstöön kaikkiin suunnitelman piirissä oleviin tehtäviin, ei vain omissa hallintoyksiköissä oleviin. Jatkossa osaamista tarkastellaan puolustusvoimallisesti kokonaisuutena.

Vastuuorganisaatiot (puolustushaarat) järjestävät omat valmistelukokouksensa hუtikuun alkupuolella. Ne vastaavat siitä,

mitkä hallintoyksikköjen esittämistä henkilöistä esitetään hyväksyttäväksi heidän vastuullaan oleviin tehtäviin. Jokaista tehtävää kohden tulee olla 1 - 5 suunniteltua seuraajaehdokasta. PE:n henkilöstöosaston johtaman valmistelukokouksen pohjalta valmistuu esitys opistoupseerien keskitetyksi tehtävä- ja seuraajasuunnitelmaksi, joka toukokuun aikana käsitellään vielä henkilöstöryhmäpäällikkökokouksessa. Kommentopäällikkö esittelee suunnitelman henkilöstöpäällikölle, joka hyväksyy suunnitelman kesäkuun loppuun mennessä.

- Tiedot siirretään lokakuun loppuun mennessä PVSAP:iin. Tämän jälkeen ne henkilöt, joille on suunniteltu tehtävä OUKES:ssa, näkevät heille suunnitellut tehtävät PVSAP:n itsekäyttöportaalien kautta. Hallintoyksiköt näkevät kuitenkin vahvistetun suunnitelman heti, kun suunnitelma on vahvistettu ja voivat halutessaan tiedottaa siitä asianomaisia.

Järjestelmä tuottaa parhaan tuloksen, kun henkilön halukkuus ja osaaminen kohtavat. Entä jos osaajia ei ole riittävästi? Nimeetäänkö halukkaita henkilöitä OUKES:aan, vaikei tarvittavaa osaamista ole?

- Henkilöstöstrategian mukaisesti opistoupseerien vaativimmat tehtävät säilytetään opistoupseeristolla mahdollisimman pitkään niin kauan kuin riittävän osaamisen ja kokemuksen omaavia osaajia pystytään hyödyntämään, ja OUKES:in avulla tätä pyritään edesauttamaan. Suunnitelma antaa mahdollisuuden täydennyskouluttaa henkilöstöä etupainotteisesti ja toivon, että tätä mahdollisuutta myös hyödynnetään. Myös tehtäväkierron mahdollisuudet tulee tunnistaa osana osaamisen laajentamista.

Kehityskeskustelun palvelushalukkuustoitteiden painoarvo nousee jatkossa. Nimi suunnitelmassa ei ole velvoittava eikä myöskään lupaus vaativammasta tehtävästä. Irrotettavuuslausunnot pyydetään jatkossakin sekä käydään yt-menettelyt.

- Oman näkemyksen esille tuominen on parempi vaihtoehto kuin jäädä pelkästään odottamaan, mitä työnantaja tarjoaa. Paras lopputulos saadaan, kun tämä tehdään yhdessä, Juha Savijoki painottaa.

Hallintoyksiköt voivat kirjata henkilöstöön kaikkiin OUKES-suunnitelman piirissä oleviin tehtäviin, ei vain omissa hallintoyksiköissä oleviin. Jatkossa osaamista tarkastellaan puolustusvoimallisesti kokonaisuutena, kapteeniluutnantti Juha Savijoki muistuttaa.

Liikenneturvallisuuden ammattilaisesta Vuoden opistoupseeri

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Puolustusvoimat

Puolustusvoimien logistiikkalaitoksessa palveleva kapteeni **Reima Kontkanen** on valittu *Vuoden opistoupseeriksi*. Hän on pitkän linjan kuljetus- ja liikenneturvallisuusalojen ammattilainen, joka on työskennellyt ajoneuvotarkastajana Kouvolassa sijaitsevan 1. Logistiikkarykmentin esikunnassa vuodesta 2014. Kontkanen työhön sisältyy puolustusvoimien ajoneuvoihin sekä kuljettajaopetukseen ja -koulutukseen liittyviä tarkastustehtäviä Itä-Suomessa ja pääkaupunkiseudulla sekä poikkeusolojen logististen toimintojen suunnittelua. Virkamatkapäiviä näissä tehtävissä kertyy vuosittain 150 – 170.

- Pidän kaikesta työssäni, mutta erityisesti poikkeusolojen suunnittelu ja siihen liittyvät harjoitukset sekä asiantuntijatyöhön liittyvä itsenäisyys ovat listan kärjessä. Hyvänä puolena pidän myös sitä, että nykyisillä järjestelyillä voin tehdä etätöitä. Tämä sopii hyvin tehtävääni ja itselleni, koska työn tekemistä voi säädellä eikä virka-aika ”kahlitse” sitä. Koen saavani enemmän aikaiseksi, kun voin tehdä töitä itselleni sopivana aikana, Kontkanen sanoo.

Elinikäisen oppimisen tiellä

Pohjois-Karjalan prikaatista vuonna 1991 alkaneen sotilasuran aikana Reima Kontkanen on toiminut mm. liikenneopettajana sekä autokoulun ja kuljettajakoulutuskeskuksen johtajana. Opistoupseerikoulutuksen ohella hän on aktiivisesti kehittänyt omaa osaamistaan suorittamalla mm. liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon ja logistiikkainsinöörin AMK-opinnot. Varsinaisten työtehtävien lisäksi Kontkanen on toiminut yli kymmen vuotta erilaisissa Puolustusvoimien ja sidosryhmien valtakunnallisissa uudistamis- ja kehittämistyöryhmissä. Liikenneturvan kouluttajana hän on ollut vuodesta 1998 ja Rikosseuraamusviraston kouluttajana vuodesta 2010 alkaen.

Palkitsemisperusteissa kapteeni Reima Kontkanen todetaan olevan erinomainen esimerkki opistoupseerin osaamisesta ja ammattitaidosta, johon päästään vain pitkällisen ja syvällisen itsensä kehittämisen myötä. Hän harmittelee sitä, ettei ehdi hyödyntää kaikkia työnantajan tarjoamia kehittämismahdollisuuksia.

Kontkanen kohdalla Puolustusvoimauudistus merkitsi kotijoukko-osaston lakkauttamista, epävarmuutta tulevasta, paikkakunnan vaihtoa ja elämän uudelleen järjestelyä. - Varmasti yksittäisten virkamiesten kohdalla kaikki ei mennyt kuin Strömsössä, mutta jos tilannetta tarkastelee kokonaisuutena, mielestäni Puolustusvoimat organisaationa hoiti uudistuksen niin hyvin kuin mahdollista. Itse koen, että henkilöstöä kuunneltiin ja parhaita ratkaisuja yritettiin oikeasti löytää, Reima Kontkanen toteaa.

Keskitetty urasuunnittelu tervetullut uudistus

Kaikesta huolimatta opistoupseerien näkökulmasta katsottuna osa henkilöstöstä joutui siirtymään vaatimattomampaan tehtävään, mikä ei osaamisen ja motivaation kannalta ollut hyvä asia, mutta tilanne lieene osin jo parantunut.

- Nähdäkseni joukko-osastojen henkilöstötilanne ei ole kuitenkaan korjaantunut siinä määrin kuin oli suunniteltu. Osaavan ja riittävän kokeneen henkilöstön puute valitettavasti näkyy joukko-osastojen toiminnassa vielä pitkään. Puolustusvoimissa on paljon tehtäviä, joissa millään koulutuksella ei voida korvata tehtävän edellyttämää kokemusta. Opistoupseerien hitaasti katoavan ammattikunnan edustajille on kysyntää Puolustusvoimissa, mutta työnantajan tulisi sitoutua paremmin perehdyttämään henkilöitä uusiin tehtäviin. Tällä hetkellä tuntuu, että opistoupseerilta tietyissä tehtävissä vaadittava osaaminen pitäisi olla jo täydellisesti hankittuna, jotta hän tulisi valituksi. Vaikuttaa myös siltä, että työnantaja tekee

henkilöstöryhmämuutoksen helpommin kuin sitoutuisi kouluttamaan opistoupseerin uuteen tehtävään. Tässä mielessä vaativimpien tehtävien osalta käyttöön otettava keskitetty urasuunnittelu on tervetullut uudistus, *Vuoden opistoupseeri* toteaa.

Kapteeni, AMK-logistiikkainsinööri Reima Kontkanen (51 v)

- Va. kersanttina Pohjois-Karjalan prikaatissa yli kaksi vuotta!
- Peruskurssi 52, moottorilinja 1996; Jatkokurssi 5, kuljetus- ja kuljetusmateriaalilinja 2006
- Pv:n liikenneopettajatutkinto 1997
- Liikenneopettajan erikoisammattitutkinto 2013
- AMK-logistiikkainsinöörin tutkinto 2018
- Ajoneuvotarkastajana 1. Logistiikkarykmentissä 2014 – (valtakunnan ainoa OTV-luokiteltu ajoneuvotarkastajan tehtävä)
- Asuu Kouvolassa, mutta kokee itsensä enemmän joensuulaiseksi ”Karjalan pojaksi”.
- Viiden tyttären isä ja kaksinkertainen isoisä.
- Vapaa-aikana moottoripyöräilee ”eläkeläiscustomilla”, kuuntelee kirjoja ja harrastaa liikuntaa.
- Motot: Riski on sallittu kun se on hallittu ja Asenne ratkaisee.
- ”Näillä motoilla pärjää mielestäni elämässä, kunhan muistaa välillä lukea ajatuksella Eino Leinon *Hymyilevän Apollon*.”

Ajoneuvotarkastajana kapteeni Reima Kontkanen tehtäviin kuuluvat mm. Puolustusvoimien ajolupa- ja korttiasiat. Tässä ollaan Karjalan prikaatissa vastaanottamassa varusmieskuljettajien ammatti-pätevyyskoetta.

Vartiolaiva Turva – rannikon ja merialueen monitoimialus

Teksti: Matti Vihurila Kuvat: Matti Vihurila ja Rajavartiolaitos

Rajavartiolaitoksen päällikkö, kenraaliluutnantti **Ilkka Laitinen** luonnehtii toisaalla tässä lehdessä johtamaansa organisaatiota ”monitoimityökaluksi”.

Näkemykseen on helppo uskoa, kun tutustuu Suomenlahden merivartioston (SLMV) käytössä olevaan uusimpaan ulkovartiolaivaan, vuonna 2014 valmistuneeseen Turvaan. Vartiolaivalla on tarpeen tullen kyky toimia merellä sekä sisäisen turvallisuuden että maanpuolustuksen uhkatilanteissa. Kustannustehokkaalla aluksella on mahdollista kattaa useiden eri viranomaisten toiminnan tarpeita, ja se suunniteltiin yhteistyössä Suomen Ympäristökeskuksen ja useiden eri ministeriöiden kanssa painopisteenä toimiympäristö Itämeri sekä ympäristö ja turvallisuus. Alus on Suomenlahden öljyntorjuntakyvyn kannalta erittäin tärkeä. Polttoaineena käytetään nesteytettyä maakaasua (LNG) ja dieselöljyä, jolloin päästöt jäävät pieniksi. Turvan vaurionsietokyky on korkea, millä pyritään varmistamaan toimintakyky myös erittäin vaikeissa olosuhteissa. Komentosillan etupuolella

oleva lentokansi mahdollistaa kaikkien Itämeren alueella operoivien meripelastushelikopterien laskeutumisen, ja aluksen kerosiinivarastoista kopterit voivat käydä tankkaamassa kesken pelastusoperaation, huonoissa sääolosuhteissa tarvittaessa myös leijunnassa lentokannen yläpuolella – eikä tässä vielä kaikki.

Vuodessa 340 vuorokautta merellä

Turvan perämiehenä toimiva luutnantti **Arthur Heickell** on päättämässä reilun kahden viikon työrupeamaansa. Kirkkonummella, Upinniemen sotasatamassa ulkovartiolaiva tankkaa varastojaan samalla kun siihen asennetaan uutta varustusta. Edessä on poikkeuksellinen viikonloppu ja tuleva viikko satamassa, kun miehistöä koulutetaan uuden kaluston käyttöön. Tällöin toinen naapurivartioston, Länsi-Suomen merivartioston ulkovartiolaivoista päivystää Suomenlahdella. Normaalisti Turva seilaa kahden miehistön voimin omalla vastuualueellaan noin 340 vuorokautena vuodessa.

Miehistön määrä vaihtelee 14 – 18 henkilöön: kippari, 2 – 3 perämiestä, 3 – 4 konepuolen osaajaa, 3 – 4 kansimiestä, kokki ja laivasähkömies. Laivan työajat suunnitellaan kuusiviikkoisjaksoon, mikä mahdollistaa joustot. Kolmiviikkoisjaksossa työpäiviä tulee 10 – 11. Lähtö- ja tulopäivien työaika-merkintä on 8 ja merellä 12 tuntia. Tämän lisäksi maksetaan valmiudessa olosta 9 tunnilta sekä kotimaan päiväraha. Pitkän työajaksot tarkoittavat myös pitkiä vapaita ja mahdollistavat sen, että koti voi olla kaukanakin – yksi meidän kansimiehistä asuu Sodankylässä, Heickell kertoo työstään ja työyhteisöstään.

Opistoupseereita Turvan kirjoilta löytyy kahdeksan, ja he toimivat ensimmäisen ja toisen perämiehen tehtävissä sekä kone-mestareina.

Pää pinnalla, mutta ajatukset veden alla

Perämiehenä Arthur Heickell vastaa omalla vahtivuorollaan laivan kulusta, mutta muutoin hänen ajatuksensa ovat pääsääntöisesti veden alla. Oto. RVL:n sukellusupsee-

VL Turva pitää sisällään mm. kaksi pienempää venettä, joita voidaan käyttää meriliikenteen valvontaan ja pelastustehtäviin. Kuvassa keskellä näkyvän partio-veneen lisäksi laivassa on nopea pelastusvene (FRB, Fast Rescue Boat), ja ne molemmat saadaan laskettu vesille muutamassa minuutissa.

rina hän vastaa laitoksen vedenalaisesta toiminnasta, mihin sisältyy noin 40 sukeltajan koulutuksen ja ohjauksen ohella myös sukellusrobottien käyttö. Turvalta löytyy kolme sukellusrobottia sekä ainoana Suomessa niihin liitettävä lentokoneiden lentotietojentallentimen, ns. mustan laatikon etsintälaite.

- Oikeasti tuo lentokoneen tapahtumia tallioiva laite on kirkkaan oranssi, Arthur tietää.

RVL:n sukeltajien peruskoulutus sisältää mm. rikos- ja onnettomuuspaikkatutkinnan koulutuksen, ja heitä käytetään vedenalaisten onnettomuuksien ja rikosten tutkimisessa. Pääosa vuosittaisista 20 – 40 poliisille suoritettavista virka-apusukelluksista tehdään sisävesillä. Heickell kuten muutkin RVL:n sukeltajat työskentelevät normaliteetin ohella, ilman erikoisosaamisesta ja sen ylläpidosta maksettavaa kiinteää lisäkorvausta, vaan korvaus maksetaan ainoastaan tehtyjen sukellussuoritteiden perusteella (sukellusvaararaha).

Ainutlaatuinen pelastuspuku syntyi suomalaisvoimin

Puskuproomuonnettomuus Hangossa v. 1990, Estonian uppoaminen v. 1994 ja Costa Concordian karilleajo v. 2012 ovat olleet traagisia, mutta samalla merkittäviä tapahtumia, jotka ovat pakottaneet pohtimaan meripelastustoimien kehittämistä.

Uuden sukupolven vartiolaiva Turva

Mitat

- pituus 95,9 m
- leveys 17,4 m
- nopeus yli 18 solmua

Kapasiteetit

- LNG 216 m³
- kerosiinia 8,3 m³ (hekojen tankkaukseen)
- makeavesi 120 m³

Erikoisominaisuudet

- kehittynyt silta- ja operaatiohallintajärjestelmä
- erinomainen valvonta- ja vaurionsietokyky
- helikopterikansi, ml. tankkausmahdollisuus
- suuri, 350 m²:n työkansi
- pelastusportti
- hätähinauskyky
- öljyn- ja kemikaalinkeräyskapasiteetti 1 000 m³/200 m³
- pintailma- ja seoskaasusukellusjärjestelmät
- kaasunilmais ja -tunnistusjärjestelmä
- kuiva- ja märkälaboratoriot

Helsingin ja Porvoon merivartioasemat sekä VL Turva ovat mukana pilottiprojektissa, jossa asiakkaille kyetään tuottamaan ensivasteyksikön palveluita. Laivassa on lisäksi kattava lääkevarasto ja sairashytti, jossa voidaan omasuojaksi mm. ommella haavoja ja suorittaa pieniä kirurgisia toimenpiteitä. Sairashytin vieressä on hissi, jolla potilas voidaan siirtää vuoteineen kannelle jatkoevakuointia varten, luutnantti Heickell kertoo.

Estonia opetti, että toimiakseen tehokkaasti, meripelastushelikopterit vaativat onnettomuuspaikan läheisyydessä olevan tankkausmahdollisuuden, mihin Turva tarjoaa ratkaisun. Costa Concordian osalta matkustajalaivan hyttien ilmataskuihin jääneiden ihmisten pelastaminen osoittautui haasteelliseksi.

- Kävimme pohtimaan, millaisella varustuksella ja miten toimien ihmiset voitaisiin pelastaa vastaavassa tilanteessa, Heickell aloittaa tarinan.

Tuloksena on ainutlaatuinen pelastuspuku, joka on suunniteltu juuri tällaisia tilanteita varten. Puvussa ei ole hihoja, jottei pelastettava hädissään voi tarrautua pelastajaan. Pelastajalla ja pelastettavalla on omat itsenäiset pintailmayhteydet, jotka kulkevat samassa letkustossa mereen. Letkustossa kulkee myös sukeltajan kypäräkameran kuva pintaan sekä puhelinyhteys pelastajalle ja pelastettavalle. Suora puhelinyhteys pinnasta pelastettavalle mahdollistaa, että sukeltaja voi keskittyä omaan raskaaseen työhönsä ja kannelta pelastettavalle voidaan puhua ja rauhoitella häntä.

- Vuonna 2013 olin kuuntelemassa Costa Concordian sukellusoperaatioista vastanneen italialaisen kommodorin **Jean Paul Consolin** esitelmää, ja kahvitauolla esitelin hänelle meidän ratkaisumme ongelmaan. Hän sanoi, että 30 vuotta hän on pohtinut eri pelastusvaihtoehtoja, mutta ikänä ei ollut tullut mieleen, että joutuisi sukeltamaan matkustaja-aluksen sisällä ja nyt joku suomalainen ”hullu” on sellaistaikin miettinyt, Arthur naurahaa.

Luutnantti

Carl-Arthur Heickell, 48 v

- Ulkovartiolaiva Turvan perämies, oto. RVL:n sukellusupseeri
- Raivaajasukeltajakurssi 61, 1990
- Astui palveluksen Suomenlahden merivartiostoon 1.6.1993
- Merivartijan peruskurssi 1994
- Nimitettiin RVL:n sukeltajaksi 1994
- Opistoupseeritutkinto 1997, täydennyskurssi 2004
- Ammattisukeltajan ammattitutkinto 2002
- Vuoden rajamies 2010
- Tuli rajalle aivan sattumalta: ”Keskellä syvintä 90-luvun lamaa valmistuin kokiksi Ravintolakoulu Perhosta ja huomasi Ruotuväki-lehdestä, että merivartiosto kaipasi kokkeja laivoilleen.”
- Koko ikänsä sukellusta harrastaneena ja varusmiespalveluksessa raivaajasukeltajan koulutuksen saaneena huomasi, että tässä on loistava mahdollisuus yhdistää työ ja harrastus, joten jo aloitetut arkeologian opiskelut Helsingin yliopistossa jäivät taka-alalle.
- Palvellut koko uransa laivoilla, mm. liki 20 vuotta perämiehenä ulkovartiolaiva Merikarhulla.
- Perheeseen kuuluu vaimo ja viisi lasta, koti Päijänteen rannalla Kuhmoisissa.
- Motto: Ammattilaisten kanssa on aina niin hienoa tehdä töitä.

Mistä osaajat aluetoimistoihin?

Teksti: Juha Susi Kuvat: Juha Susi ja Puolustusvoimat

Mikäli aluetoimistojen OTV6B-tehtävät kuuluisivat OUKES:n piiriin, merkitsi se monelle vuositulojen putoamista, toteaa valmiusupseerina palveleva kapteeni **Mika Vesikko** Hämeen aluetoimistosta. Vesikko, kuten muutkin aluetoimistoissa palvelevat opistoupseerit, on huolestunut, mistä jatkossa saadaan osaajat näihin tehtäviin. Palkkaus ei ainakaan houkuttele tuloja. Valtaosa aluetoimistojen tehtävistä on luokiteltu OTV6B-tasoon eikä haittatyökorvauksia muodostu kuten varusmiehiä kouluttavissa joukoissa. Siirto aluetoimistoon merkitsi todennäköisesti vuosiansioiden laskua.

- Aluetoimisto on pieni työyhteisö, jossa kaikkien pitää pystyä tekemään myös toisten töitä. Olemme todellisia moniosaajia, jotka työssään tekevät mm. henkilöön kohdistuvia, joskus koviakin asevelvollisuuspäätöksiä.

Myös Pohjanmaan aluetoimistossa komentanttina palveleva yliluutnantti **Tom Sundell** arvioi houkuttelevuuden olevan vähäistä tulevaisuudessa.

- Tehtävissä ei ole vikaa. Ne ovat vaativia, monipuolisia ja mielenkiintoisia.

Kapteeni **Mika Elkki**, Lapin aluetoimistossa palveleva kutsunta- ja valvontaupseeri, on muiden kanssa samoilla linjoilla. Hän ihmettelee, miten tehtävän vaatavuustaso ei heijastu luokittelutyökalussa, vaikka työnantaja näkee heidän tehtävät merkittävinä valmiuden ja perustamisen suunnittelijoina sekä kouluttajina.

- Joukko-osastojen operatiivisen alan tehtävät luokittelevat paremmin, mikä näkyy palkkauksessa ja ylennyksissä.

Aluetoimistojen tehtäviä ei voi verrata keskenään, vaikka tehtävänimikkeet olisivatkin samoja. Näin ollen myös luokituksessa on heittoja.

- Vastuut ja kokonaisuudet ml. päätöksenteko poikkeavat paljon. Lapin aluetoimistossa on annettu paljon vastuuta ja päätösvaltaa meidän ammattikunnalle, Elkki tunnistaa eroavaisuudet.

- Tai tekijät ovat muissa aluetoimistoissa eri henkilöstöryhmästä, Vesikko täydentää.

Paluumuuttajien rooli

Aluetoimistot sijaitsevat eri paikkakunnilla kuin niiden omat pääjoukot. Lähialueella ei välttämättä ole joukkoa, josta hakijoita löytyisi. Monelle aluetoimiston tehtävän vastaanotto tarkoittaisi siirtoa toiselle paikkakunnalle. Puolustusvoimauudistuksen heijastukset näkyvät tässäkin.

Elkin työpiste sijaitsee Rovaniemellä, mutta hallintoyksikkö on Sodankylässä.

- Sodankylästä ei juurikaan ole ollut Rovaniemelle meidän ammattikunnan siirtoja, eikä kyllä kiinnostustakaan. Aika näyttää,

Aluetoimistojen tehtävät vaativat laajaa osaamista. Kapteeni Mika Vesikon työpäivää värittävät ajoittain ammunnat ja ajolupakurssit. Johtamisjärjestelmävalmistelut reserviläisille edellyttävät tietoteknistä osaamista.

miten hakeutuminen toteutuu, kun tehtävät siirtyvät muille ammattiryhmille.

Lahdessa palvelevan Vesikon näkemys on päinvastainen.

- Hämeen rykmentissä palvelleita opistoupseereita asuu edelleen paljon Lahden talousalueella. Täältä reissataan töihin muualle, joten uskoisin Hämeen aluetoimistoon löytyvän hakijoita. Aina joskus joku kysäisee, milloin olen jäämässä eläkkeelle. Työmatka-ajan putoaminen kompensoi palkkaa ja mahdollinen takuupalkka tuo turvaa.

Pohjanmaalla Vaasan lähellä ei ole isoja joukko-osastoja. Erityispiirteenä oleva kaksieliisyys vähentää vielä halukkaiden määrää.

- Pääosa tulijoista ovat henkilöitä, joilla on jotain siteitä Pohjanmaalle. Kyse on henkilökohtaisesta halusta päästä palvelemaan kotiseudulle, Sundell arvioi tulijoiden vaikuttimia.

Jossain vaiheessa on väistämättä edessä se, ettei hakijoita tai paikkakunnalle paluumuuttajia löydy. Tulevaisuuden tehtävähoidtajien henkilöstöryhmästä on käyty keskustelua kahvipöydissä.

- Tähän vaikuttaa tehtävän sisältö. Kutsunta- ja valvontaupseerin, kuten sijoittajan ja perustajan, työhön vaaditaan kokemusta ja laajaa osaamista, joten arvelen vakituisten sotatieteen kandiin hoitavan jossain vaiheessa näitä tehtäviä, Elkki arvioi Sundellin ollessa samaa mieltä.

He näkevät myös aliupseerit mahdollisena tehtävähoidtajina.

- Mikäli heidän koulutus tähtää näihin asioihin ja kokemusta ja osaamista on, niin miksi ei. Pitää olla mahdollisuus ja halua osallistua jatkokoulutuksiin sekä opetustilaisuuksiin, joissa annetaan sopivaa koulutusta, Elkki tuumaa.

Vesikko korostaa hankittua kokemusta ja osaamista tehtävähoidossa. Pysyvyys ja jatkuvuus ovat avainasemassa pitkäjänteisessä tehtävähoidossa ja valmiuden kehittämisessä.

- Vuosien saatossa oppii tuntemaan reserviläiset hyvin vahvuuksineen ja heikkouksineen. Tämä toimii myös toisinpäin. Se jos mikä on valmiutta ja suorituskykyä, kun tunnetaan taistelijat melkein kengännumeron tarkkuudella. Työskentelemme valmiuden ytimessä.

Ylennys ja asema

Ylennykset ovat sotilaskäskyasioita. Tämänvuotinen henkilöasioiden hoitonormi ei tuonut helpotusta OTV6B-vaatiluokan asemaan ylennysjärjestyksessä. Aluetoimistoissa palvelevien osalta ylennysasiat ovat hyvinkin tuttuja. Kertausharjoituksissa, esimerkiksi maakuntakomppanioissa, palvelevien reserviläisten vuorokausimäärät ovat

Kapteeni Mika Elkki ja yliluutnantti Jukka Ruha valmistautuvat kutsuntalautakuntaan. Elkki ihmettelee, miksei aluetoimistojen tehtävien vaativuus heijastu vaativuusluokitteluun.

SA-tehtävien vaikutus tulisi huomioida ylennyksissä, ei pelkästään tehtävän OTV-luokitus. Majuri Tomi Sihvonen (vas) ja yliluutnantti Tom Sundell kutsuntalautakunnassa Pohjanmaalla.

mahdollistaneet heidän ylennykset. Kouluttajina toimivat saattavat olla yliluutnantin arvossa. Tämä herättää ihmetystä myös reserviläisten keskuudessa.

- Ongelma on tuttu ja se puhuttaa, vaikka siitä ei voida neuvotella. Se ei kuitenkaan tarkoita, etteikö asiaa voitaisi tuoda esille, Elkki toteaa yksikseen.

- Keskustelua on ollut, eikä järjestelmää koeta erityisen oikeudenmukaisena. Työnantaja ei millään tavalla huomioi vaativia SA-tehtäviä tässä tapauksessa, Sundell kertoo kokemuksistaan.

Työnantajan rooli

Keskusteluissa nousee esiin se, mitä asialle olisi tehtävissä työnantajan toimenpitein aluetoimistojen tehtävien houkuttelevuu-

den lisäämiseksi. Tehtävien merkitys valmiuteen tunnustetaan ja se tuodaan esille myös esimiesten toimesta.

- Toimistomme päällikkö on kyllä tuonut esille huolen jatkuvuudesta omille esimiehilleen useasti. Mikäli työnantaja haluaa kyvykkäitä ja siirtymishalukkaita opistoupseereita aluetoimistoihin, sen tulisi luokitella tehtävät keskusjohtoisesti OTV7-luokkaan, Sundell tarjoaa lääkkeeksi.

Elkillä on samat havainnot.

- Päällikkömme ymmärtää työme vaativuuden ja merkityksellisyys. Meidän toimintaan kyllä luotetaan, kun jotain tapahtuu

Yhteistyöllä entistä turvallisempaan työympäristöön

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Panssariprikaati/Burag Al-Barkat

Panssariprikaatin työ- ja palvelusturvallisuuspäällikkö, kapteeni **Veini Hintikka** on palkittu Työympäristötyön ansiomitalilla. Pääesikunnan tekemässä palkitsemisesityksessä Hintikan todetaan onnistuneen poikkeuksellisen hyvin kehittämään toimialaansa omassa työyhteisössään. Tähän on sisällynyt mm. kiinteä yhteistyö työterveyden, tilahallinnan ja ympäristötoimen toimijoiden kanssa, mikä on luonut kestävä pohjan Panssariprikaatin työympäristön kehittämiseksi. Tapaturmavakuutuskeskus (TVK) on myöntänyt erityisansio- ja ansiomitalia vuodesta 2001 yhteensä runsaalle 180 henkilölle, joista Puolustusvoimissa palvelevia on ollut kymmenkunta.

Veini Hintikka on erinomainen esimerkki opistoupseerista, joka sotilas- ja täydennyskoulutuksen sekä työssä hankitun kokemuksen myötä pystyy tuottamaan työyhteisölleen osaamista, mitä ei ole tarjolla muualta. Kuljetus- ja pelastusup-

seerin tehtävien kautta nykyiseen virkaansa päättänyt Hintikka tietää, millaisia vaaroja arkiseen aherrukseen sisältyy ja miten niiltä voidaan välttää.

- Vielä 90-luvun alussa hallityöskentelyssä suojavälineenä oli lähinnä haalari, kun parhaat päivänsä nähneet kuulo- ja silmäsuojaimet olivat huonokuntoisia. Nyt halleilla ulkopuoliset tavarantoimittajat huolehtivat siitä, että henkilösuojaimia on saatavilla, ja henkilöstö myös käyttää niitä, Hintikka kuvaa työturvallisuuden kehitystä.

Esimerkiksi työterveyshuollon ja työ- ja palvelusturvallisuusalan toimijoiden yhteistyö tarkastuksissa tarjoaa monialaisemman katsantokannan ja paljastaa tulevaisuuden kipupisteet.

- Työterveyshuollon työpaikkaselvitysten sekä työ- ja palvelusturvallisuustarkastusten perusteella on jo nyt nähtävissä, että henkilöstön määrä ei ole tasapainossa tehtävien kanssa. Työterveyshuollon raporteista on luettavissa, että mielentervey-

Panssariprikaatin komentaja, eversti Kari Nisula (oik.) ja kapteeni Veini Hintikka (toinen oik.) tutustuivat työ- ja palvelusturvallisuuskävelynsä aikana Intologin asentajien Jari Lehdon (toinen vas.) ja Aatu Mäkelän työhön ja työturvallisuuteen.

den ongelmat ovat lisääntyneet ja ovat nyt tuki- ja liikuntaelinsairauksien kanssa kaksi suurinta sairauspoissaolojen aiheuttajaa, kapteeni Veini Hintikka kertoo tehdyistä havainnoista.

Kävelyllä komentajan kanssa

Marraskuun alussa Veini Hintikka oli kävelyllä Panssariprikaatin komentajan eversti **Kari Nisulan** kanssa. Kyseessä ei ollut perinteinen viikkoliikunta vaan työ- ja palvelusturvallisuuskävely, jonka aikana tällä kertaa tutustuttiin Parolannummelle valmistuneeseen varastohalliin asennettavien varastohyllyjen kokoamiseen ja alihankkijan asentajien työturvallisuuteen.

- Tarkastelun kohteena oli hyllyjen valmistajan laatiman kokoamisohjeen noudattaminen ja erityisesti hyllyjen turvalliseen käyttöön liittyvät tekijät. Samalla tuli tarkastettua asentajien turvallinen työskentely sekä keskustellessa kuulla heidän havaintonsa työmaan turvallisuudesta. Työturvallisuuslain perusteella alihankkijan työntekijät ovat Panssariprikaatin hallinnoimalla yhteisellä työpaikalla meidän huolehtimisvelvollisuutemme alaisia, Veini Hintikka toteaa.

Työ- ja palvelusturvallisuuskävelyt

Hallintoyksikön johto suorittaa yhdessä työ- ja palvelusturvallisuuspäällikön kanssa työ- ja palvelusturvallisuuskävelyn vähintään puolivuositain ennalta ilmoittamatta. Turvallisuuskävelyiden aikana johto keskustelee työntekijöiden kanssa, ja keskusteluissa keskitytään ennen kaikkea turvallisuusasenteisiin ja -käyttäytymiseen, ei niinkään työympäristössä esiintyviin turvallisuuspuutteisiin. TPT-päälliköt voivat antaa koulutusta ja laatia työkaluja johdolle turvallisuuskävelysten suorittamiseksi. Turvallisuuskävelyt raportoidaan mahdollisine parannusehdotuksineen kohteen esimiehelle. Puolustusvoimissa järjestelmä otettiin käyttöön kahdessa vaiheessa siten, että 10 hallintoyksikköä aloitti noin vuotta aiemmin ja 1.1.2015 kaikki loput hallintoyksiköt liittyivät siihen mukaan.

"Arvostamme yhteistyötä"

Teksti: Juha Susi Kuva: Upseeriliitto/Milla Vahtila

Suomen Upseeriklubi perustettiin 24.11.1918 Helsingissä, Katajanokan Upseerikasinolla. Sata vuotta myöhemmin juhlittiin pitkää historiaa jäsenistön ja yhteistyökumppaneiden kanssa Finlandia-talossa.

Liiton puheenjohtaja **Ville Viita** korostaa yhteistyön merkitystä myös tulevaisuudessa. Perinteet ovat liitolle tärkeitä, mutta yhtä tärkeää on myös uskallus tehdä uutta ja saavuttaa yhdessä henkilöstölle merkittäviä asioita.

- Sopimisen ja yhdessä tekemisen kulttuuri on liian arvokas menetettäväksi. Päänsäntöä, sitä tulee kehittää. Tämä on suomalainen malli, joka luo kestävä pohjaa tulevaisuudelle. Meille kaikille on aina ollut eduksi, että asiat hoidetaan yhdessä, rakentaen eikä riidellen.

Yhteistyö Päälystöliiton kanssa nousee korkealle Viidan asteikossa. Takana ovat ajat, jolloin liitot olivat eri linjoilla. Poliisijärjestöjen liiton mukaan tulo jukolaiseen edunvalvontaan saa myös kiitosta.

- Päälystöliiton merkitys on suuri. Yhteistyö on nyt vahvaa, ja luottamus on noussut

Jyrkin (Lukkarinen) ja minun edeltäjien kaudella vahvalle tasolle. Me jatkamme tätä perinnettä. Poliisijärjestöjen liiton liittyä Akavaan meillä on hyvä näkymä vakavalaiseen ja jukolaiseen edunvalvontaan.

Menneisyys puntarissa, katse tulevassa

Arvioitaessa edunvalvonnan eteen tehtyä työtä liiton historiassa Viita haluaa nostaa muutaman kohdan esiin. Kehittyminen edunvalvontajärjestöksi ja virkamiesten neuvotteluoikeuksien saavuttaminen sekä toiminta Akavan perustajajäsenenä ansaitsevat maininnan. Siirtyminen A -palkkausjärjestelmästä tehtäväkohtaiseen palkkausjärjestelmään oli myös merkittävä askel.

- Kriisinhallinnan palvelussuhteiden kehittäminen ja upseerien hakukielto kansainvälisiin tehtäviin vuonna 2005 ovat myös muistissa. Tämä osoitti, että asioita hoidetaan tarvittaessa kovallakin otteella.

Puheenjohtaja Viita ei halua nostaa esille yhtään tapahtumaa, joka harmittaisi tehdessä edunvalvontatyössä. Ennen hän kääntää katseen tulevaan.

- Sotilaiden ja upseerien asema neuvottelijajärjestelmässä on edelleen haasteellinen. Omat virkaehtosopimukset ja sopimusten kehittäminen yhteisessä valtion neuvottelussa eivät ole vielä helppoja. Lisäksi työaikalaki ja ammattisotilaiden työaika-suojelu ovat jatkossakin kehitettäviä asioita.

Valtio supistaa henkilöstöään, mutta turvallisuusalan toimijoiden määrä ja vaikuttavuus nousee. Edunvalvonta vaatii yhä enemmän yhteistyötä ja sitä tehdään laajalla spektrillä. Sopimustoiminta muuttaa muotojaan ja

viestinnän rooli vaikuttamisessa korostuu. Jäsenet ja heidän tarpeensa pysyvät, mutta jäsenkunnalle tulee perustella asiat ja toiminta perusteellisemmin.

- Tämä vaatii siis myös aktiivisempaa markkinointia jäsenistön suuntaan.

Viita luettelee useita kohteita, jotka ovat työnalla-listalla, mm. upseerien määrän riittämättömyys, työn määrä ja jaksaminen.

- Uudet tehtävät ovat muuttaneet työnkuvaa. Kansainväliset tehtävät lisääntyvät. Kaikki tämä vaatii yhteistä suunnittelua päättäjien ja virastojen kanssa.

Kandien rooli

Jatkossa myös Puolustusvoimien palveluksessa olevat sotatieteen kandidaatit voivat palvella vakituksessa virassa, eivätkä määräaikaista kuten aiemmin. Heidän määrän tulee olemaan pienempi, sillä upseerikoulutuksen päätavoitteena on maisterin tutkinto. Onko heistä tulevaisuudessa opistoupseerien tehtävien korvaajia?

- Emme käytä termiä vakikandi vaan puhumme kadettiupseereista. Asia on nyt valinkauhassa. Todennäköisesti tarvitaan tietty määrä ammattiosajia, ja tarpeet arvioidaan työnantajan kanssa. Koulutus vie aikansa, joten suunnittelun tulee olla systemaattista. Sodan ajan osaaminen on tärkeä, ja tämä tulee olla kaikilla sydämellä, kun katsotaan tulevia henkilöstötarpeita, Viita tarkastelee asiaa.

Kysymykseen, mitä terveisiä hänellä on yksittäiselle Päälystöliiton jäsenelle, tulee vastaus viipymättä.

- Kiitän yhteistyöstä. Arvostan opistoupseereita. Luottakaa meihin, sillä yhdessä saamme enemmän aikaan.

Kapteeniluutnantti Pasi Heikkilä opastaa Rooman lähtevää sotilaslakimies Virpi Honkasta Merivoimien helleasun käytössä.

Suomi osallistuu myös merelliseen kriisinhallintaan

Teksti: Matti Vihurila Kuvat: Matti Vihurila ja EUNAVFOR MED

Merivoimat osallistuu vuonna 2015 perustettuun EU-johtoiseen, Välimerellä toimivaan EUNAVFOR MED SOPHIA -operaatioon seitsemän rauhanturvaajan osastolla. Suomalaiset palvelevat eri tehtävissä laivasto-osaston johtoaluksella Välimerellä sekä Roomassa sijaitsevassa operaatioesikunnassa. Suomalainen alustarkastusosasto oli mukana operaatiossa vuosina 2015 – 2016.

Operaation päätehtävänä on ihmiskuljettajien toimintaedellytysten häiritseminen ja estäminen sekä Libyasta Eurooppaan suuntautuvan laittoman maahanmuuton vähentäminen. Tukitehtäviä ovat Libyan rannikkovartioston ja merivoimien koulut-

taminen, tietojen kerääminen raakaöljyn salakuljetuksesta ja muusta laittomasta viennistä sekä YK:n Libyaa koskevan aseidenvientikiellon toteutumisen valvonta Välimerellä.

- Osallistuminen tukee Suomen meriliikenteen suojaamisen erikoisosaamisen kehittämistä ja kokonaiskuvan muodostamista merellisessä operaatiossa. Yksilötasolla se edistää henkilöstön tuloksellisuutta ja tuottavuutta sekä kehittää Puolustusvoimien kykyä toimia monikansallisessa toimintaympäristössä, operaatioesikunnassa osastopäällikkönä toimiva kommodori **Jörgen Engroos** luettelee mukanaolosta kansalliseen puolustukseen saatavia hyötyjä.

Roomaan tai Välimerelle

Marraskuisena aamuna Turun Pansiossa sijaitsevan Rannikkolaivaston varusvarastolla sekalainen seurakunta Puolustusvoimien palveluksessa olevia henkilöitä noutaa varusteita silmällä pitäen tulevaa 3 – 6 kuukauden pituista kriisinhallintapalvelusta. Ilmavoimien esikunnassa sotilaslakimiehenä vuodesta 2008 palvellut **Virpi Honkanen** sovittaa päälleen ensimmäistä virkapukuaan, merivoimien helleasua. Puhtaanvalkoinen puku koppelakkeineen herättää hilpeyttä kantajassaan, mutta Roomassa sijaitsevassa operaatioesikunnassa sää on toisenlainen kuin alkutalven Suomessa.

- Ilmoitin kehityskeskustelussa kiinnostukseni operaatioesikunnassa olevaan lakimiehen tehtävään, ja varsin lyhyellä varoitusaikalla minulta kysyttiin valmiutta lähtöön. Tehtävän sisältöön liittyvät asiat eivät ole tuttuja, mutta aiemmin samassa tehtävässä palveleet ja Merivoimien kollegat ovat lupautuneet opastamaan aiheeseen, Virpi kertoo.

Hänen kuuden kuukauden komennuksensa 3. luokan sotilaskapteenin alkaen ensi helmikuussa ja sisältää mahdollisuuden kahteen palvelusvapaaseen kotimaassa. Italian-koti on Rooman keskustassa, missä hän asuu yhdessä kahden muun operaatioesikuntaan sijoitetun suomalaisen kanssa. Majointi on ilmainen, mutta muun elämisen kustannukset kompensoidaan 65 euron päivärahalta.

Välimerellä seilaavalle laivasto-osaston johtoalukselle (FHQ, Force Headquarters) suuntaavat ylikersantti **Heidi Kortteeniemi** (PE ja alaiset laitokset) sekä pursimies **Tuukka Räisänen** ja kersantti **Niiko Niemi** Merivoimista. Heidän tehtävänimikkeensä tulee olemaan tilanpäivystäjä-alipuseeri. Työtä tehdään kuuden tunnin vuoroissa, 24/7, ilman vapaapäiviä ja palvelusvapaita. Heidän lisäksään aluksella palvelee yksi suomalainen osastoupseeri.

- Käytännössä ylläpidämme reaaliaikaista meritilannekuvaa (RMP, Recognized Maritime Picture). Meidän suomalaisten lisäksi päivystykseen osallistuu neljäs tilanpäivystäjäalipuseeri Italiasta, Tuukka Räisänen kertoo.

Uudenmaan prikaatin esikunnassa viestialipuseerina palveleva Räisänen hakeutui kriha-palvelukseen, kun sai tiedon avoimesta tehtävästä.

- Olin potentiaalisesti suunniteltu kriha-tehtävään vuosille 2020 – 2021, mutta kun tein arvion tulevan vuoden työprojekteista, päätin hakea tehtävää. Neuvottelujen jälkeen sain kotoa ja työpaikalta vihreää

valoa. Minun kannaltani tehtävä SOPHIA-operaatioissa on sekä pituudeltaan että luonteeltaan sopiva, koska olen aiemmin työskennellyt tilannevalvojan tehtävissä ja saanut kokemusta laivapalveluksesta kansainvälisissä harjoituksissa.

6. Pintatorjuntalaivueessa palveleva kersantti Niemi lähtee hakemaan ennen kaikkea kokemusta, jota voisi hyödyntää työssään ohjusveneen II viestialupseerina. Ensi vuoden alkuun ajoittuva kriha-palvelus sopii hyvin, sillä ohjusveneet eivät liiku jäisellä merellä.

- Itselläni on takana 2,5 vuotta laivapalvelusta sekä kokemusta kansainvälisistä ja Nato-harjoituksista, joita tuleva kolmen kuukauden komennus täydentää mukavasti, Niiko Niemi toteaa.

Tilannepäivystäjät majoittuvat laivalla, joko hyteissä tai kannelle sijoitetuissa asuinkonteissa. Aluspalveluksessa (kun asutaan ja työskennellään aluksella) kriha-päiväraha on 44,10 €, minkä lisäksi maksetaan alus-

palvelulisää 124,45 €. Satamassa oltaessa maksetaan kriha-päivärahaa 54,60 €. Kaikille operaatioon osallistuneille maksetaan kotiuttamisjaksolta 25 €:n päiväraha.

Merivoimien kriisinhallinnan näköalapaikalla

Merivoimien esikunnassa osastoupseerina palveleva kapteeniluutnantti **Pasi Heikkilä** osallistuu merivoimien kriha-operaatioiden järjestelyihin alusta loppuun saakka. Heikkilä kuvaa omaa tehtäväänsä todelliseksi näköalapaikaksi kriisinhallinnan alalta. Hänellä itsellään on takana seitsemän YK-, EU- tai Nato-operaatiota.

- Olen mukana uusien operaatioiden henkilöstösuunnittelussa, rekrytoinnissa, rotaatiokoulutuksessa, palveluksen aikaisten henkilöstöasioiden hoidossa sekä lopuksi

kotiuttamiskoulutuksissa, Heikkilä luettelee.

Kehittämiskeskustelussa ilmoitetun halukkuuden jälkeen Merivoimien esikunta käsittelee ja antaa omat lausuntonsa hakijoita, jotka ovat hakeutumassa Maavoimien johtamiin operaatioihin. Merivoimien omiin operaatioihin sijoitettavat esikunta valitsee itse.

- Meidän johtamaan kriha-operaatioon voivat hakea myös muissa puolustushaaroissa palvelevat, mikäli täyttävät kriteerit. Nytkin SOPHIAan on lähdössä henkilöstöä muualta Puolustusvoimista. Maavoimista poiketen meillä ei ole omaa, toimintavalmiussitoumuksen tehnyttä reserviläispoolia. Mikäli emme löydä sopivaa henkilöä omista joukoistamme, käännyimme joko Maavoimien puoleen tai yritämme löytää sopivaa henkilöä meille tulleiden toimintavalmiushakemusten joukosta, Pasi Heikkilä kertoo.

Hänen mukaansa Merivoimissa on hyvä halukkuus kriha-tehtäviin, vuosittain hakijoita on noin 200. Tällä hetkellä operaatioissa on 15 – 20 merivoimataustaista rauhan- turvaajaa. Opistoupseereita palvelee mm. Irakissa sekä Lähi-idässä UNTSO-operaatioissa.

Kriisinhallintaoperaatioista kiinnostuneille Pasilla on selkeät ohjeet.

- Keskustele ensin avoimesti läheistesi kanssa mahdollisesta kriha-palveluksesta ja sen jälkeen tuo halukkuutesi esille kehityskeskustelussa. Voit aina varmistaa joukko-osastosi henkilöstöalalta, että halukkuutesi on kirjattu ja oletko irrotettavissa. Ylläpidä fyysistä kuntoa ja kehitä kielitaitoa aktiivisesti. Tähän yhtenä hyvänä keinona on mm. englanninkielisten sanomalehtien lukeminen.

European Union Naval Force Mediterranean

Mukana 26 EU-maata

Vaikutukset (tilanne marraskuussa 2018)

- laiton maahanmuutto Libyasta laskenut 87,7 % edellisvuodesta
- tuhatta 551 salakuljettajien käyttämää venettä
- pidätetty 151 epäiltyä salakuljettajaa
- pelastettu 44 916 maahanmuuttajaa Välimerellä

Suomalaisia osallistuu enintään 10, nyt seitsemän

- kolme operaatioesikunnassa Roomassa (OHQ)
- neljä laivasto-osaston johtoluksella (FHQ)
- tehtävät eivät edellytä henkilökohtaista aseistusta

Sophian tarina

24. elokuuta 2015 aamuyöllä saksalaiselle Schleswig-Holstein-fregatille aiemmin yhdessä 453 pakolaisen kanssa Välimereltä pelastettu somalialainen äiti synnytti Taron satamassa tyttölapsen. Lapsi nimettiin **Sophiaksi** - kyseinen alus on omistettu Schleswig-Holsteinin prinsessa Sophialle. Tapahtuman seurauksena jäsenmaille ehdotettiin, että jatkossa koko operaatiosta käytettäisiin Sophia-nimeä:

- Kunnioittaaksemme niitä ihmisiä, joiden elämän olemme pelastaneet, ihmisiä, joita haluamme suojella ja välittääksemme maailmalle viestin siitä, että taistelu salakuljettajia ja rikollisverkostoja vastaan on yksi keino inhimillisen elämän suojelemiseksi.

Järjestömaailman kuulumisia

Toimittanut Juha Susi

Elinaika- ja palkkakerroin sekä työeläkemaksut määritetty

Sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut ensi vuoden elinaikakertoimeksi 0,95722. Kerroin pienentää vuonna 2019 maksuun menevää eläkettä noin 4,3 prosenttia. Kertoimen leikkaavaa vaikutusta voi kompensoida palvelemalla mahdollisuuksien mukaan pidempään aina pakolliseen eroamisikään asti. Vuodessa karttuma kertyy 2 prosenttia.

Palkkakertoimeksi vahvistettiin 1,417. Vuoteen 2018 verrattuna palkkakerroin nousee noin 1,9 prosenttia.

Työntekijän työeläkemaksu vuonna 2019 on 6,75 prosenttia alle 53-vuotiailla ja yli 62-vuotiailla sekä 8,25 prosenttia 53–62-vuotiailla. Eläkeuudistuksessa sovitun mukaisesti 53–62-vuotiaiden maksu on 1,5 prosenttiyksikköä korkeampi kuin muilla työntekijöillä.

Maksussa olevia työeläkkeitä tarkistetaan vuosittain työeläkeindeksillä. Vuonna 2019 työeläkeindeksi on 2585. Vuoteen 2018 verrattuna työeläkeindeksi nousee noin 1,5 prosenttia. Työeläkeindeksiä laskettaessa palkkojen muutoksen osuus on 20 prosenttia ja hintojen muutoksen 80 prosenttia. Palkkakertoimessa osuudet ovat päinvastoin.

Päällystöliiton eläkelaskuri 2019 huomioi uudet eläkkeenmäärittämiseen tarvittavat kertoimet.

Selvitys:

Yhteistoimintalaki uudistettava kokonaan

Työ- ja elinkeinoministeriön tilaaman selvitystyön mukaisesti yhteistoimintalaki tulisi uudistaa kokonaan, sillä nykyisin laki mielletään lähinnä irtisanomislaki. Uuden lain tavoitteena on saada vuoropuhelu ja kehittäminen toteutumaan työpaikoilla paremmin.

Uuden lain ytimessä olisi parantaa henkilöstön vaikutusmahdollisuuksia ja tiedonsaantia sekä tukea tätä kautta yritysten menestystä. Henkilöstön tiedonsaanti- ja vaikutusmahdollisuuksia sekä tasaveroista aloiteoikeutta aiotaan lisätä.

Päällystöliitto on laatinut Yhteistoimintaloppaan, jossa opastetaan, mikä yhteistoiminnan tarkoitus on ja kuinka se toimii käytännössä. Oppaasta saat myös vinkit henkilökohtaiseen yhteistoimintamenetelyyn. Löydät oppaan osoitteesta <http://view.24mags.com/mobilev/7e1653c45a2d431a8b709eeb5000db96#/page=1>

JUKO on valmis työtaisteluihin – työntekijän asemaa ei saa enää heikentää

JUKOn marraskuinen liittokokous sopi käyttävänsä työtaisteluoikeutta tarvittaessa koko järjestön voimin. Tähän mennessä valmistautuminen työtaistelutoimiin on ollut sektorikohtaista. Valmiuden kohottamisella ennakoidaan kevään 2020 sopimuskierrosta

- Etenemme aina neuvotteluissa ensisijaisesti keskustellen ja sopien. Viimeisenä keinona voimme kuitenkin turvautua laillisiin painostustoimiin, jos näemme ne tarpeelliseksi. Julkisessa keskustelussa työtaisteluoikeus on saanut liikaa kielteisiä sävyjä. Se on kuitenkin yksi laillinen keino

muiden joukossa. Kehittämällä työtaisteluperiaatteitamme haluamme JUKOssa varmistaa, etteivät julkisen sektorin palkan-saajat joudu enää jatkossa altavastajiksi, toteaa puheenjohtaja **Olli Luukkainen** JUKOn tiedotteessa.

Sotilasjärjestöt:

Työaikasuoja kehitettävä nyky-aikaiseksi

Ammattisotilaita edustavat järjestöt toivat esille huolensa heitä koskevasta työaikasuojelusta. Yhteinen hanke sai osakseen runsaasti huomiota eri medioissa.

Sotilaita ei ohjaa työaikalaki, vaan auttamattomasti vanhentunut erillislaki, joka on peräisin vuodelta 1970. Järjestöt esittävät vaihtoehtoa, jossa sotaharjoitusten ja meripalveluksen tuntikirjauksia muutettaisiin. Laskelmien mukaan tällä olisi 3,5 miljoonan euron kustannusvaikutukset.

– Yksi vaihtoehto, jota olemme tuoneet esiin, on sotaharjoitusten ja meripalveluksen tuntikirjauksien muuttaminen, jolloin työjakson tuntikertymä olisi suurempi. Tästä syntyisi vastikevapaita, Päällystöliiton puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen** toteaa.

Uutisesta eri medioissa:

 https://yle.fi/uutiset/3-10499929?origin=rss&fbclid=IwAR3TRjGVcSJQJrljcWhNK-HTtXr6vHiFyvEtU-AddOm2QoTBQQPp0_7q_PUY

https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/sotilaat-tyllastyivat-pitkat-tyoputket-johtavat-vasymyksen-ja-aviokriiseihin-meriupseereilla-jopa-erobuumi-ei-takin-pitaisi-rauhan-aikana-menna-vereen/7163684?fbclid=IwAR3pNFDtQZ4N_TKVd7tLrxPPACCIJYoUxQ5PKnWUHYI3QA5HBJDyuAgd6c#gs.Sci6HK4

https://www.is.fi/kotimaa/art-2000005898959.html?fbclid=IwAR1iAMPqRPOZzHnRJWfeTkUtUC5CYLFHoCYj3vzKqO3h0SuYC_nHRT7b1PA

Urheilun vuosi 2018 – tilinpäätös

Teksti: Mika Räisänen Kuva: Arto Penttinen

Urheiluvuosi 2018 on kilpailujen osalta päätöksessä. Edustajakokouksessa julkistettiin yleismestaruuden voittanut yhdistys. Yleismestaruus koostuu kolmesta virallisesta lajista, jotka ovat hiihto, ammunta ja suunnistus. Voittajaksi selviytyi tiukassa taistossa Wanajan Päälystöyhdistys voittaen toiseksi sijoittuneen Kajaanin Päälystöyhdistyksen ainoastaan sijalukupisteiden ansiosta. Kaikkiaan pisteitä keräsi 20 jäsenyhdistystä. Täydelliset tulokset löytyvät liiton nettisivuilta.

Lajeista ammunta on edelleen ylivoimaisesti suosituin, keräten vuosittain useita kymmeniä osallistujia. Osasy osallistujien runsauteen lienee sillä, että liiton kilpailu- ja valmennustoimintaan tarkoitetut patruunat jaetaan kilpailujen yhteydessä. Patruunoiden saaminen edellyttää osallistumista kilpailuihin. Toki kysymyksessä on sotilaille tyypillinen laji, jossa osallistumiskynnyksen tulisi olla matalalla. Ilahduttavasti tänä vuonna kisoissa nähtiin myös uusia osallistujia, jotka kilpailivat lainaseella ja sotilaille perinteisessä suojavaatetuksessa. Jokaisella ammattisotilalla lienee mahdollisuus astella varuskunnan taisteluvälinevarastolle ja kuitata itselleen henkilökohtainen valmennusase, jolla valmentautuu ja osallistuu kilpailuihin. Toinen vaihtoehto on ottaa yhteyttä joukko-osaston liikuntakasvatusupseereihin, jotka järjestävät lajikohtaista valmennusta ja auttavat tarvittaessa lajin pariin.

Hiihto ja suunnistus ovat molemmat vakiinnuttaneet osallistujansa eikä uusia kilpailijoita osallistujien joukossa juurikaan näy. Epävirallisista lajeista liiton siipien suojissa ollut golf keräsi ainoastaan viisi osallistujaa, joten vuosia jatkunut laskusuhdanne osallistujien määrässä aiheutti kilpailujen lakkauttamisen. Lakkauttamispäätöksen teki liiton hallitus urheilujohtajan esityksestä. Vuosien ja vuosikymmenten saatossa liiton mestaruuksista on kilpailtu muissakin, ei niin perinteisissä sotilaslajeissa. Lajeista mainittakoon esimerkinomaisesti pesäpallo, jalkapallo, shakki, lentopallo, yleisurheilu sekä vuonna 1996 Lahdessa järjestetyt liiton epäviralliset mestaruuskilpailut pilkkionginnassa. Pilkkikilpailuihin osallistui 44 liiton jäsentä edustaen 11:tä eri yhdistystä. Urheilujohtajana kannustan edelleen osallistumaan itse valittuun ja mieluisaan kunto-urheilu tapahtumaan. Vuosittain on varattu

pienellä summalla kattamaan osa tapahtuman osallistumismaksusta. Vielä kertaakaan varattu rahasuma ei ole loppunut kesken. Tarkemmat ohjeet ja anomisperusteet löytyvät liiton nettisivuilta, kohdasta urheilutoiminta.

Mitä sitten vuosi 2019 tuo tullessaan? Virallisten mestaruuskilpailujen osalta kilpailullisesti ei tule muutoksia aiempiin vuosiin. Kilpailut järjestetään edelleen sotilaiden SM-kilpailujen yhteydessä. Kilpailujen järjestäjinä toimivat paikalliset yhdistykset, joihin urheilujohtajana olen

yhteydessä hyvissä ajoin sopiakseni lähinnä tulospalvelun toteuttamisesta. Tuloksia vastaan yhdistyksille maksetaan järjestämispalkkio. Yhdistykset voivat edelleen esittää epävirallisia mestaruuskilpailuja järjestettäväksi. Liiton hallitus käsittelee ne urheilujohtajan esityksestä. Kilpailu- ja valmennustoimintaan tarkoitetut patruunat jaetaan vastaavalla anomusmenettelyllä kuten tänäkin vuonna.

Loppuun totean, että pitääkö itsestänne ja kunnostanne huolta. Koskaan ei ole liian myöhäistä aloittaa kuntoilemaan. Se kannattaa, uskokaa pois.

Suru-uutinen tavoitti Päällystön Naisten Liiton

Päällystön Naisten Liitto ry:n pitkäaikainen puheenjohtaja ja kunniajäsenemme **Helvi Aro** nukkui ikiuneen 22. lokakuuta. Meille kaikille niin rakkaan henkilön poistuminen jätti suuren aukon sydämiimme.

Itse tutustuin Helvi Aroon nuorena toimiupseerin vaimona Sodankylässä järjestetyssä liittokokouksessamme 1980-luvun puolivälissä. Tuosta viikonlopusta alkoi kymmenien vuosien ystävyys. Helvi muisti aina meitä nuorempia jäseniä ja kyseli läheistemme kuulumisia – hänelle me kaikki olimme yhtä suurta perhettä.

Kun Helvi jäi pois aktiivisesta toiminnasta, sain häneltä muutaman kerran vuodessa aina puhelinsoiton, jolloin hän kyseli liittomme kuulumisia. Yhdessä sitten pohdimme, mikä olisi parhaaksi liitollemme. Vielä viime keväänä, kun Päällystön Naiset täytti 70 vuotta, Helvi lähetti kirjeen juhlassamme luettavaksi. Ennen juhlaa vielä keskustelimme puhelimesta tuosta kirjeestä ja täydensimme yhdessä hänen viestiään. Tuo puhelu jäi viimeiseksi keskusteluksi välillämme. Helvi Aro aikana liittomme nykyiset toimintamuodot saivat vahvan pohjan. Hän seurasi tarkkaan Puolustusvoimissa tapahtuvia muutoksia ja niiden vaikutuksia liittomme toimintaan. Helvi oli kaikille jäsenillemme kantaaottava ja huolehtiva äitihahmo, jolla on aina paikka sydämissämme. Päällystön Naisten Liitto ry:n viime vuosien aktiiviset toimijat haluavat kiittää häntä siitä kaikesta saamastaan tuesta. Helvin tuntien voin sanoa, että meillä Päällystön Naisten Liitto ry:n jäsenillä on nyt oma suojelusenkeä, joka pitää meistä huolta edelleen vaikka hiukan toisella tavalla.

Kiitos Helvi, hyvää Taivasmatkaa!

Kohti joulun tunnelmaa...

Tekstit: Pirkko Lokinperä

Kuva: Jaakko Höykinpuro

Olemme jälleen kerran menossa kohti vuoden odotetuinta juhlaa, Joulua! Pimeys ja ankeus ovat ympäröineet meidät. Jouluvaloja alkaa kuitenkin ilmestyä arjen harmauteen. Kunpa vielä saisimme hieman lunta. Toivottavasti jaksamme uurastaa vielä vajaan kuukauden, minkä jälkeen on aika jälleen laskeutua joulun rauhaan ja nauttia läheistemme yhteydestä. Haluan toivottaa kaikille rauhaa ja lämmintä joulun aikaa edesmenneen kunniajäsenemme **Helvi Aro** runon sanoin:

*"Tuikkikaa, oi Joulun tähtöset..."
voinko tänään nähdä joulutähden tuikkivan,
alla kiireen humun, mainonnan!
Vaatimukset, odotukset korkeat
ubkaa uuvuttaa ihmiset,
peittyi kiireen alle kauniit aatokset!*

*"Helkkykää, oi Joulun laulelot..."
voinko vielä kuulla jouluvirren sanoman,
niin tubannet on soinnut joita tarjotaan,
jotka kilvan meille kaiuttaa rytmin
kuumeisen ja tehokkaan,
- mihin kadonneet on herkäät sävelet?*

*"Kerran loppuu joulunsatu saa..."
Sitähän me kukaan emme sallis että häipyisi
pois lapsuusjoulun muisto kallis.
Se joulu, joka hangin valkoisin
ja kuusen, joka oksin tuoksuvin,
loi bartaan, kiireettömän tunnelman!*

**Päällystön Naisten Liitto ry:n
hallitus toivottaa kaikille
Hyvää Joulua ja
Menestystä vuodelle 2019!**

Evp-yhdistyksen syysretki Riikaan

Teksti: Markku Virtanen Kuva: Tapani Flyktman

Evp-yhdistyksen tämänkertainen matka suuntautui Baltiaan 48 hengen voimin. Länsisatamasta alkaneen merimatkan jälkeen ensimmäinen etappi oli Pärnu. Matkanjärjestäjä **Veli-Heikki Tuovinen** kertoi alueesta ja sen erikoispiirteistä. Matkanteko sujui nopeasti, ja hiljaiset hetket täytti **Paloposken Jaska** kertomalla omista kokemuksistaan ajalta, jolloin hän oli töissä alueella. Iltapäivällä olimme perillä Riassa ja pääsimme majoittumaan. Samalle päivälle meillä oli varattu opastettu kierros linja-autolla ja jalan kaupungissa. Vaikka olin itse käynyt aiemmin Riassa, kuulin ja näin paljon uutta. Ilta päätettiin yhteiseen illalliseen hotellilla. Tiistaina kiersimme hieman laajemmin Riian aluetta ja tutustuimme Salspilissä olleeseen keskitysleiriin. Leirin perustivat saksalaiset vuoden 1941 lopulla, ja virallisesti se oli poliisivankila ja työkalutusleiri. Olemassaolonsa aikana siellä oli yhteensä 12 000 ihmistä, joista noin neljännes kuoli. Leiriltä siirryimme Rumbulan joukkomur-

Saksalaisten perustamalla Salspilin keskitysleirillä oli aikoinaan yhteensä 12 000 henkeä, joista noin neljännes menehtyi.

han muistomerille. Täällä natsit suorittivat kaksi peräkkäistä joukkomurhaa, joissa surmattiin 25 000 Baltian juutalaista. Kohde oli vaikuttava. Iltapäivällä siirryimme hauskempaan kohteeseen eli moottorimuseoon. Alun perin tämän kohteen ei pitänyt kuulua ohjelmaan, ja vaihtoehtona olisi ollut torille meno. Ainaakin miehet olivat moottorimuseon kannalla. Kävimme myös tutustumassa Lidon hirsilintaan, missä oli mahdollisuus ruokailuun. Enpä ole aiemmin nähnyt niin suurta hirsirakennusta, varsinkaan ravintolakäytössä. Keskiviikkona lähdimme aamulla kotia kohti. Matkan aikana keskusteltiin muun muassa mahdollisuudesta tehdä uusi retki, jonka kohteeksi tulisi Pärnu. Kiitos kaikille matkaan osallistuneille ja **Heikkisen Perille**, joka toimi matkan valmistelijana.

Perinnepäiviä vietetään Oulussa

Päällystöliiton Evp-yhdistyksen järjestämiä perinnepäiviä vietetään Oulussa, Radisson Blu -hotellissa 16. - 17.3.2019. Lauantaina aloitetaan lounaalla, jonka jälkeen Oulun kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Juha Hänninen** pitää esitelmän Oulun kaupungin nykytilasta yrittäjyyden, talouden, rakentamisen ja kansainvälistymisen osalta. Toisessa esitelmässä **Antero Mikkonen** avartaa näkemyksiämme Oulun historiasta. Ilta päättyy yhteiseen veljesillalliseen samassa hotellissa. Tarkempi aikataulu julkaistaan www.paallystoliitto.fi/evp-yhdistyksen sivuilla tammikuussa 2019.

Sunnuntaina 17.3 pidetään Päällystöliiton Evp-yhdistyksen vuosikokous klo 10.30 alkaen samassa paikassa.

Paketin hinta on 100 euroa, sisältää majoituksen, tulolounaan, lauantain luennot ja kahvit, veljesillallisen ruokajuomineen ja aamiaisen. Mikäli tulet jo perjantaina, paketin hinta on 150 euroa. Pelkästään veljesillalliseksi osallistujalle hinta on 50 euroa.

Ilmoittautumiset (nimi, syntymäaika ja mahdolliset allergiat) 15.2.2019 mennessä Markku Virtaselle (markku.s.virtanen@gmail.com tai tekstiviestillä 040 769 3256). Samanaikaisesti maksu yhdistyksen tilille FI90 4456 0010 2343 19.

Mikäli osallistut vain vuosikokoukseen, niin tule Oulun Radisson Blu -hotelliin osoitteeseen Hallituskatu 1. Kokous alkaa 17.3.2019 klo 10.30 ja tilaisuus on sinulle maksuton.

Tervetuloa Ouluun!

Tervetuloa Evp-yhdistyksen vuosikokoukseen

Päällystöliiton Evp-yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous pidetään 17.3.2019 klo 10.30 alkaen Oulussa Radisson Blu hotellilla osoitteessa Hallituskatu 1, Oulu. Kokouksessa käsitellään yhdistyksen sääntöjen 9 §:ssä mainittujen asioiden lisäksi sääntömuutosesitys. Kokousmateriaali laitetaan yhdistyksen sivuille www.paallystoliitto.fi/evp-yhdistys tammikuussa 2019.

Yhdistyksen kokouksessa jokaisella varsisella jäsenellä on yksi (1) ääni. Lisäksi

kokoukseen osallistuva jäsen voi valtakirjalla edustaa enintään kymmentä (10) yhdistyksen äänivaltaista jäsentä. Jäsenen, joka haluaa asian ottamista käsiteltäväksi yhdistyksen kokouksessa, on tehtävä siitä perusteltu esitys kirjallisena yhdistyksen hallitukselle tammikuun loppuun mennessä, kuitenkin huomioden yhdistyksen 24§:n määräykset.

Kokouksen aluksi on kahvitarjoilu. Hallitus

Nauti kevään hiihtokeleistä liiton lomakohteissa

**Käy jäsensivujen lomatoiminta-
osiosta katsomassa kevätkauden
vapaat ajat eri lomakohteissa**

Muistathan, että kesäkauden
(1.5.–31.8.2019) haku aika
päättyy 28.2.

Tee hakemus jäsensivuilla olevalla
varauslomakkeella.

Varaa ja viihdy

